

5514

~~СЕКРЕТНО~~

ЛІТУРГІЯ

Святого Отця нашого
ІВАНА ЗОЛОТОУСТОГО

З грецької мови на українську переклав
Архиєпископ ІЛАРІОН.

Видання друге.

1942

Холм

Свята Данилова Гора.

Львів. Бібліотека
АН. УРСР

ПЕРЕКЛАДИ

Архиєпископа Іларіона (Огієнка):

1. Шкільні молитви. Тернів, 1921 р.
2. Український православний Молитовник. Тернів, 1921 р.
3. Свята Служба Божа Св. Отця нашого Івана Золотоустого. Ч. I: текст, ч. II: пояснення до тексту. Львів, 1922 р.
4. Православний Молитовник для шкіл початкових. Львів, 1922 р.
5. Свята Великодня Відправа. Тернів, 1922 р.
6. Великодня Євангелія Св. Євангелиста Івана. Тернів, 1922.
7. Святого Отця нашого Івана Золотоустого Учительне Слово на Світоносний День Великодній. Тернів, 1922 р.
8. Свята Відправа на Зелені Свята. Тернів, 1922 р.
9. Свята Відправа Вечірня й Рання. Жовква, 1923 р.
10. Великодній Канон. Варшава, 1927 р.
11. Православний Молитовник. Вид. 3. Варшава, 1928 р.
12. Православний Молитовник, Вид. 4, Варшава, 1930 р.
13. Парастас або Велика Панахида за в Бозі спочилих. Варшава, 1935 р.
14. Похорон світських людей. Варшава, 1935 р.
15. Біблія або Книги Святого Письма Старого й Нового Заповіту. Варшава, 1932 — 1940.

06 10 ~~СЕКРЕТНО~~

ЛІТУРГІЯ

Святого Отця нашого
ІВАНА ЗОЛОТОУСТОГО

З грецької мови на українську переклав
Архиєпископ І П А Р І О Н.

.....

Видання друге.

1942

Холм

Свята Данилова Гора.

86824
Львів. Бібліотека
АН. УРСР

Осудна існа.

2372-503.181. ~~2372-503.181.~~

*З благословення ІЛАРІОНА,
Архiepіскопа Холмського й Підляського.*

Українська Друкарня. Холм, Люблинська 2.

Чин священної й божественної Літургії.

Проскомідія або Приношення.

Священик, коли хоче правити Божественне Тайнодійство, повинен найперше примиритися зо всіма, й не мати чого проти кого, а серце, скільки сили, берегти від лукавих думок, здержуватися з вечора й трезвитися в усьому аж до часу Служби. А як прийде пора, входить у Храм, і разом з Дияконом тричі поклоняються на схід перед Святими Вратами.

Тоді Диякон промовляє:

Поблагослови, Владико!

Священик: Благословен Бог наш повсякчасно, тепер і завжди, і на віки вічні!

Диякон: Амінь. *І читає:*

Царю Небесний, Утішителью, Духу істини, що всюди еси й усе наповняєш, Скарбе добра й життя Подателю, прийди і вселися в нас, і очисти нас від усякої скверни, і спаси, Добрий, душі наші!

Святий Боже, Святий Кріпкий, Святий Безсмертний, помилуй нас! *(тричі).*

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духу, і тепер і завжди, і на віки вічні. Амінь.

Пресвятая Тройце, помилуй нас! Господи, будь милостивий до гріхів наших; Владико, прости беззаконства наші; Святий, зглянься, і зціли немочі наші імени Твого ради!

Господи, помилуй! *(тричі)*.

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духу, і тепер і завжди, і на віки вічні. Амінь.

Отче наш, що єси на небесах! Нехай святиться ім'я Твоє! Нехай прийде царство Твоє, нехай буде воля Твоя, як на небі, і на землі. Хліб наш насущний дай нам днес; і прости нам довгі наші, як і ми прощаємо должникам нашим, і не введи нас у спокусу, але визволи нас від лукавого!

Священик: Бо Твоє єсть царство, і сила, і слава, Отця, і Сина, і Святого Духа, тепер і завжди, і на віки вічні!

Диякон: Амінь. *По цьому промовляють:*

Помилуй нас, Господи, помилуй нас, бо жодного оправдання не знаючи, ми, грішні, Тобі, як Владиці, оцю молитву приносим: помилуй нас!

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духу.

Господи, помилуй нас, бо на Тебе вповаємо, не прогнівайся дуже на нас, і не пам'ятай беззаконств наших, але зглянься й тепер, як милосердний, і визволи нас від ворогів наших. Бо Ти єси Бог наш, а ми люди Твої, усі — діла рук Твоїх, і ім'я Твоє призиваємо!

І тепер, і завжди, і на віки вічні. Амінь.

Милосердя двері відкрий нам, благословенная Богородице, щоб, надіючись на Тебе, ми не загинули, але щоб Ти визволила нас від бід, бо Ти спасіння роду християнського!

По цьому підходять до образу Христа, цілують Його й промовляють:

Пречистому Образові Твоїому поклоняємось, Добрий, і просимо прощення прогріхів наших, Христé Боже, бо Ти добровільно зволив еси тілом на хреста зійти, щоб створених Тобою визволити від неволі ворожої. Тому вдячно ми кличем до Тебе: Ти наповнив все радістю, Спасе наш, що прийшов спасти світ!

По цьому цілують й Образа Богородиці, промовляючи Тропаря:

Ти джерелó милосердя, сподобй нас милости, Богородице! Зглянься на грішних людей, покажи, як завжди, силу Свою, бо ми покладаєм надію на Тебе, і кличем до Тебе „Радуйся”, як колись Гавриїл, воевода безплотних!

Днякон: Господу помолімося!

По цьому, схиливши голову, Священик промовляє перед Царськими Дверима:

Господи, подай Свою руку з висоті святої оселі Своєї, і зміцни мене на оцю Службу Твою, щоб я став неосудно перед страшнім Престолом Твоїм і відправив святу безкровну Службу, бо Твоя сила, і слава на віки вічні. Амінь!

Потім, вклавшись народові, входять у Вівтар, промовляючи:

Увійдú я до дому Тво́його, вклонюся до Храму святого Тво́го в Тво́їм стра́сі! Господи, прова́дь мене́ в правді Сво́їй, з-за мо́їх ворогів, віривняй перед Собою дорогу мою́!

Бо в їхніх уста́х нема правди, — серце їхне марне́, гріб відкритий — їх го́рло; вони язи́ками свої́ми лука́влять. Осуди, Боже, їх, щоб відпали вони від замі́рень свої́х; за їхнє велике нече́стя відкинь їх, бо вони прогні́віли Тебе́, Господи! І нехай звеселя́ться усі, що на Те́бе впова́ють; бу́дуть вічно радіти вони, й поміж ними осе́лишся Ти. І хвалитися бу́дуть Тобою, хто ім'я́ Твоє́ любить. Бо Ти, Господи, благословля́тимеш праведника, і покри́єш нас ла́скою, яко щито́м! (*Псалом 5. 8—13*).

Увійшовши у Ві́твар, кладуть по три поклони перед Св. Престо́лом, і ці́люють Св. Євангелію й Св. Престо́ла.

Потім бере Дия́кон Сти́харя, а Священник Підри́зника, і, кланяючися тричі на схід, про́казують ко́жен про себе тричі:

Боже, очисти мене́, грішного, і помилуй мене́! (*Лк. 18. 13*).

Після цього́ Дия́кон підходить до Священника зо Сти́харем і Ора́рем у правій руці, і, схиливши перед ним голову промовляє:

Поблагослови, Владико, Сти́харя з Ора́рем!

Священник, благословляючи: Благо́словен Бог наш по́всякчасно, тепер і за́вжди, і на ві́ки ві́чні!

Потім Диякон відходить в один бік Вівтаря, й облачається в Стихар, молячися так:

Хай радіє душа моя Господом, бо Він зодягнув мене в ризу спасіння, і в одѣжу яснѹ мене вбрав! Немов молодому, поклав Він на мене зінця, і, мов молодѹ, приоздобив красою мене! (*Ісаія 61. 10*).

І поцілувавши Ораря, кладе його на ліве рамено. Надіваючи ж нарукавниці на руки, на праву руку, проказує:

Правіця Твоя, Господи, прославилась силою, права рука Твоя, Господи, покрушила ворогів, і Своєю великою славою Ти стер супостатів

Надіваючи ж на ліву руку, проказує:

Руки Твої сотворили мене й збудували мене. Напоум Ти мене, — і навчѹся наказів Твоїх! (*Псалом 118. 73*).

По цьому відходить до Жертівника й готує Св. Посуд. Св. Дискос ставить ліворуч, а Потір, цебто Св. Чашу, праворуч, і інше з ними.

А Священик облачається так: бере Стихаря в ліву руку, і, поклонившись тричі на схід, як сказано, благословляє, проказуючи: *Благословен Бог наш...*

По цьому зодягає, проказуючи: *Хай радіє душа моя...*

Потім бере Єпітрахіля, благословляє його й зодягає, проказуючи:

Благословен Бог, що зливає Свою благодать на Священиків Своїх, немов миро на голову, що спливає на бороду, Ааронову бороду, що спливає на кінці одѣжі його! (*Псалом 132. 2*).

Потім бере Пояса, і, опоясуючись, проказує:

Благословен Бог, що мене опоясує силою, і кладе мою путь непорочною, що чинить Він но-

ги мої, мов оленеві, і ставить мене на висотах!
(Псалом 17. 33-34).

Нарукавниці надягає, як вище сказано. Після цього бере Набедреника, коли має на нього право, благословляє й цілує його, й проказує:

Прив'яжи до бедра Свого, Сильний, Свогого меча, красоту та величність Свою, й натягні, й поспивай та й царствуй Ти для правди, і лагідности, та для справедливости, й поведє Тебе дивно правіця Твоя повсякчасно, тепер і завжди, і на віки вічні! Амінь. (Псалом 44. 4-5).

Потім бере Фелоня, благословляє й цілує його, проказуючи так:

Священики Твої, Господи, зодягнуться в правду, й преподобні Твої радісно звеселяться, повсякчасно, тепер і завжди, і на віки вічні! Амінь. (Псалом 131. 9).

Потім, відійшовши до Жертівника, вмивають руки проказуючи:

Умию в певінності руки свої, й обійду Твогo, Господи, Жертівника, щоб я голосно віголосив Твою хвалу й звістив про всі чуда Твої. Господи, полюбив я величну красу Твого Дому та місце оселення слави Твоєї. Не губи Ти моєї душі з нечестивими та мого життя з кровожерами, що в їхніх руках беззаконства, що їхня правіця наповнена підкупом! А я буду ходити в своїй непорочності, — Господи, визволь мене та помилуй мене! Нога моя стала на рівному місці, — я буду хвалити в Церквах Тебе, Господи! (Пс. 25. 6-12).

Потім Священик з Дияконом підходять до Жертівника і, тричі вклонившись перед ним, проказують кожен:

Боже, очисти мене грішного, й помилуй мене!

Ти викупив нас з-під прокляття Закону чесною Кров'ю Своєю. До хреста прицвяхований і копією пробитий, Ти безсмертя подав єси людям. Спасе наш, слава Тобі!

Після цього Диякон проказує:

Поблагослови, Владико!

І починає Сященик:

Благословен Бог наш повсякчасно, тепер і завжди, і на віки вічні!

Диякон: Амінь.

1. Після цього бере Священик у ліву руку першу проскурку, а в праву св. Копію і тричі робить нею знака св. хреста поверх печатки проскурки, проказуючи:

На спомин Господа, і Бога, і Спаси нашого Ісуса Христа! (*Тричі*).

І зараз надрізує Копією з правого боку печатки, і мовить, протинаячи:

Як овча на заклєння Його вєдено!

З лєвого боку:

Й як ягня непорочне перед стрижєм своїм безголосе, так Він не відкриває Своїх уст! (*Дії 8. 32*).

В горі печатки:

Через Його упокорєння суд над Ним забраний був!

Долі печатки:

А рід Його хто розповість? (*Ісаія 53. 7-8*).

Диякон побожно дивиться на це Таїнство, і при кожнім протинанні промовляє: *Господу помолімось!* держучи й Ораря в руці. Після чого Диякон:

Возьми, Владико!

Священик, підрізуючи св. Копією з поперечного правого боку проскурки, виймає Св. хліб, Св. Агнця, промовляючи:

Бо береться від землі життя Його! (*Іс. 53. 8*).

І кладе Його печаткою вниз на святім Дискосі, і як Диякон скаже:

Принеси в жертву, Владико!

надрізує Його навхрест, проказуючи так:

Приноситься в жертву Агнець Божий, що берé гріх світу, за життя світу й спасіння!

І повертає догори другого бока, що має знака хреста, і при словах Дияконових:

Проколі, Владико!

Священик протинає Копією Агнця в правий бік, проказуючи:

Один з воїнів копією проколів Йому бока, і зараз вийшла кров і вода! І той, що бачив, засвідчив, і свідчення Його правдиве. (*Ів. 14. 34-35*).

Диякон, узявши вино й воду, промовляє до Священика:

Поблагослови, Владико, святе З'єднання!

І взявши на них благословення, вливає в св. Чашу вино, разом і воду. Священик благословляє:

Благословенне З'єднання Святих Твоїх повсякчасно, тепер і завжди, і на віки вічні!

Диякон: Амінь.

2. Після цього Священик бере в руки другу проскурку й промовляє:

На честь і пам'ять преблагословенної Владици нашої Богородиці й Приснодіви Марії; її молитвами прийми, Господи, жертву цю в наднебесний Свій Жертівник!

І взявши часточку, кладе її праворуч від Святого Агнця, біля середини Його, кажучи:

Стала Цариця праворуч від Тебе, в позолочені ризи одягнена, прикрашена. (Пс. 44. 10).

3. Потім бере третю проскурку й каже:

Чесного славного Пророка, Предтечі й Хрестителя Івана.

3.¹ І взявши першу часточку, кладе її ліворуч від Св. Агнця, і творить цим початок першого чину. Тоді проказує:

Святих славних Пророків: Мойсея й Аарона, Ілії й Єлісея, Давида й Єссія; святих трьох Отроків, і Данила Пророка, і всіх святих Пророків.

3.² І взявши другу часточку, кладе її благочинно під першою й знову проказує:

Святих славних і всехвальних Апостолів Петра й Павла, і Андрія, основоположника Української Церкви, і всіх інших святих Апостолів.

3.³ І так кладе третю часточку під другою, закінчуючи цим першого чина. Потім проказує:

Святих Отців наших, Великих Святителів і всесвітніх Учителів: Василя Великого, Григорія Богослова й Івана Золотоустого; Афанасія й Кирила, Миколая Мирлікійського; Кирила й Мефодія,

Учїтелїв Слов'янських; святих Святїтелїв, митрополитїв Київських: Петра, Олексїя, Йони й Макарія, чудотворцїв; Святих Отцїв наших, українських Святїтелїв: Димитрія Ростівського, Інокентія Іркутського, Феодосія Чернігівського, Йосафа Білгородського й Івана Тобольського, і всіх святих Святїтелїв.

3. 4 І взявши четверту часточку, кладе її побіля першої часточки, зачинаючи цим початок другого ряду. Після цього знову показує:

Святого Апостола Первомученика й Архидиякона Стефана, святих великих Мучеників: Димитрія, Юрія Побідоносця, Феодора Тїрона, Феодора Стратилата, і українських чудотворцїв страстотерпцїв, Київських Князїв Борїса, Гліба та Ігоря, і Священномучеників Кукші та Пїмена Печерських, і всіх святих Мучеників; і Мучениць: Теклі, Варварі, Кирїякїї, Євфїмїї й Параскеви, Катерини, і всіх святих Мучениць.

3. 5 І взявши п'яту часточку, кладе її під першою, що є початком другого чину. Після того промовляє:

Преподобних і Богопосних Отцїв наших: Антонія, Євфїмїя, Сави, Опуфрїя, Афанасія Афонського, Антонія й Феодосія Печерських, і їхніх учнів: Никона, Івана многострадального, Ісакія й Мάρка Печерських: Іова Почаївського, Макарія Капівського, Афанасія Берестейського, Миколу, Князя Луцького, Феодора, Князя Острівського, і всіх преподобних Отцїв; і преподобних Матерїв: Целагїї,

Феодосії, Анастасії, Євпраксії, Февронії, Феодулії, Євфросинії, Марії Єгиптянки, і блаженної Ульянії, Княгині Ольшанської, і всіх преподобних Матерів.

3. 6 І так узнявши шосту часточку, кладе її під другою (п'ятою) часточкою, закінчуючи цим другого чина (рядка). По цьому проказує:

Святих і чудотворців, безсріблеників Козьмій й Дем'яна, Кіра й Івана, Пантелеймова й Єрмолая, і святого преподобного Агапіта, беззаплатного лікаря Нечерського, і всіх святих безсріблеників.

3. 7 І взявши сьому часточку, кладе її зверху, починаючи початок третього рядка. І проказує:

Святих і праведних Богоотців Якима й Анни, і святого (ім'я святого Храму й того дня), і святого рівноапостольного Великого Князя українського Володимира, і Великої Княгині української Ольги, і всіх святих, — за їхні молитви зглянься на нас, Боже!

3. 8 І благочинно кладе восьму часточку під першою (сьомою), і до цього проказує:

Святого Отця нашого Івана, Архiepіскопа Костянтинopольського Золотоустого.

Так проказує Священик, коли правиться Літургія Івана Золотоустого; а коли правиться Літургія Василя Великого, то споминає його:

Святого Отця нашого Василя Великого, Архiepіскопа Кесарії Кападокійської.

3. 9 І взявши так Священик дев'яту часточку, кладе її на кінець третього рядка, на закінчення.

4. Після чого бере першу часточку з четвертої проскурки, кладе її ліворуч під Св. Хлібом і проказує:

Пом'яни, Владико Чоловіколюбче, всіх Єпископів православних, і Владику нашого Митрополита (ім'я), і Владику нашого Архiepіскопа (чи

Єпископа, *ім'я*), чєсне Пресвітерство, у Христї Дияконство, і ввесь Священичий чин (*а коли в монастирі: Архимандрїта чи Ігумена, ім'я*), братів, і сослужєбників наших, Священиків, Дияконів, і всіх братів наших, що їх прикликав Ти, найдобрїший Владико, Своїм милосердям до спільности з Тобою!

Потім виймає другу часточку, кладучи її праворуч під Св. Хлібом, і проказує:

Пом'яни, Господи, правлячу Владу нашу й Христолюбїве Воїнство!

По цьому згадує, кого має, живих, по йменні, і на ім'я кожного виймає часточку, проказуючи:

Пом'яні, Господи! (*ім'я*).

5. І так узявши часточки, кладе їх під Святим Хлібом. Пстїм бере п'яту проскурку й проказує:

На пам'ять і відпущення гріхів святїших Патріярхів православних, і блаженних фундаторів святого Храму (*а коли в монастирі: Манастиря*) цього.

По цьому споминає померлого Єпископа, що висвятив його, й інших померлих, кого хоче, по йменні. На кожне ім'я виймає часточку, проказуючи:

Пом'яни, Господи! (*ім'я*).

І накінець проказує оце й виймає часточку:

І всіх, у надїї на воскресення до життя вічного й спільности з Тобою спочїлих православних Отців і братів наших, чоловіколюбче Господи!

Накінець виймає Священик з четвертої проскурки часточку й за себе, й кладе її біля часточки за живих, проказуючи:

Пом'яни, Господи, й мою недостойність, і прости мені всяке прогрішення вільне й невольне!

І взявши губку, збирає на Дискосі часточки під Св. Агнцем, щоб були вони безпечно вкупі й щоб нічого не впало. Після цього Диякон бере кадильницю, і, поклавши в неї ладану, промовляє до Священика:

Поблагослови, Владико, кадило!

І зараз же сам проказує:

Господу помолімося!

А Священик проказує Молитву кадила:

Кади́ло Тобі приносимо, Христе́ Боже наш, на приємні па́хощі духовні, яке прийми в над-небесний Свій Жерті́вник, і зошли нам благодать Пресвятого Свого́ Духа!

Дияко́н: Господу помолімося!

Покадивши Священик Звіздицю, ставить її зверху Св. Агнця, проказуючи:

І прийшовши, зоря́ стала зве́рху, де була Дитина! (*Мт. 2. 9*).

Дияко́н: Господу помолімося!

Священик, покадивши перший Покрівець, покриває Св. Агнця з Дискосом, проказуючи:

Господь царствує! Зодягну́всь Він у велич, зодягну́всь Господь в силу й препоя́сався. Бо Він твердо поставив вселенну, й вона не хитне́ться. Готовий престол Твій спрада́вна, Ти від віку еси. Ріки підне́сли, о Господи, ріки підне́сли свій шум. Здіймуть ріки свій шум від уда́ру великих їх хвиль. Дивні хвилі морські, дивен Господь в висоті. Свідо́цтва Твої́ дуже певні. Дому Твої́ому нале́жить, о Господи, святість на довгі́ дні! (*Пс. 92. 1-5*).

Дияко н: Господу помолімось!

Покрий, Владико!

Покадивши Сященик другий Покрівець, покриває Св. Чашу, проказуючи:

Вкрила небо Твоя доброчинність, Христе, і хвали Твоєї повна земля.

Дияко н: Господу помолімось!

Покрий, Владико!

Покадивши Священик більший Покров, цебто Воздух, покриває обоє — Агця й Чашу, проказуючи:

Покрий нас покрівомою крил Своїх; віджені від нас всякого ворога й супостата, умиротвори життя наше, Господи, помилуй нас і світ Свій, і спаси душі наші, бо Ти добрий і чоловіколюбний!

Узявши Священик потім кадильницю, кадить Жертівника й проказує тричі:

Благословен Бог наш, що так уподобав, слава Тобі!

Диякон по кожному разі закінчує:

Повсякчасно, тепер і завжди, і на віки вічні.
Амінь.

І побожно поклоняються тричі обидва.

Диякон потім промовляє:

За предлoжені чесні Дари Господу помолімось!

Священик, узявши кадильницю, проказує Молитву Предложення:

Боже, Боже наш! Ти послав єси хліб небесний, поживу всьому світові, Господа нашого й Бога Ісуса Христа, як Спаса й Збавителя й Доброчинця, що благословляє й освячує нас. Сам по-

благослови Предло́ження це, і прийми його́ в над-
небесний Свій Жер́тівник. Пом'яни, як добрий і
чоловіколюбний, тих, що принесли, і тих, за ко́го
принесли, а нас збережи неосудними в священно-
дії божественних Твоїх Таїн.

Бо освя́тилося й просла́вилось прече́сне й
вели́чне ім'я́ Твоє, Отця, і Сина, і Святого́ Духа,
тепер і за́вжди, і на віки ві́чні. Амінь.

І по цьому́ чинить там Відпу́ст, виголошуючи:

Слава́ Тобі, Христе́ Боже, надіє́ наша, слава
Тобі!

Дия́кон: Слава... і тепе́р... Госпо́ди, поми-
луй! (*тричі*) Поблагослови!

Священик, якщо не́діля, проказує Відпу́ст такий:

Христос, що воскрес із мертвих, правдивий
Бог наш, молитва́ми Пречисто́ї Своє́ї Матері, святого
Отця́ нашого́ Івана, Архiepіско́па Костянтино́поль-
ського, Зо́лотоустого...

А якщо правиться Літу́ргія Васи́лія Великого, то
проказує:

Васи́лія Великого, Архiepіско́па Кеса́рії Кап-
падо́кійської.

І всіх святих, поми́лує й спасе́ нас, бо Він
добрий і чоловіколюбний.

Дия́кон: Амінь.

Коли не не́діля, то без „що воскрес із мертвих“.

Дия́кон після Відпу́сту кади́ть Св. Жер́тівника. Потім
відходить і кади́ть кругом св. Престо́ла хрестовидно, промо-
вляючи про себе:

Львівська державна
наукова бібліотека

№

4405

У гробі тілом, в аді ж із душею, як Бог, а в раю з розбійником, і на Престолі був еси, Христе, з Отцем і Духом, усе наповнюючи, неопісаний!

І по цьому проказує Псалом 50-й:

Помилуй мене, Боже, з великої милости Своєї, і з безмежного милосердя Свого загладь беззаконство моє. Особливо обмий мене від беззаконства мойого, і від гріху мойого очисти мене; бо беззаконство своє я знаю, і гріх мій завжди передо мною. Проти Тебе одного я згрішив і лукаве перед Тобою я вчинив, тож Ти будеш правдивий у словах Своїх, і переможеш, коли судитимешся. Отож я в беззаконствах зачатий, і в гріхах породила мене моя мати. Ти ж правду полюбив, невідоме й таємне мудрости Своєї об'явив Ти мені. Покропи мене ісопом — і буду чистий; обмий мене — і стану від снігу біліший. Дай почути мені радість та веселість, — і зрадіють кості присмірені. Відверни лице Своє від гріхів моїх, і всі беззаконства мої загладь. Серце чисте створи в мені, Боже, і духа праведного віднові в утробі моїй. Не відкинь мене від лица Свого, і Духа Свого Святого не відбери від мене. Верни мені радість спасіння Твого, і духом владним укріпи мене. Навчу беззаконників доріг Твоїх, і нечестиві до Тебе вернуться. Від вини кровопролітної визволь мене, Боже, Боже, спасіння мого, і язик мій радісно хвалитиме справедливість Твою. Господи,

відкрий мої уста,—і язик мій звістить Тобі хвалу! Бо якби жертви захотів Ти, я дав би, та цілопалення не буде любе Тобі. Жертва Богові — дух втихомірний, серцем тихим та покірним Бог не погордує. Ущаслів, Господи, ласкою Своєю Сіон, і нехай збудуються мури Єрусалимські. Тоді будеш Ти вдоволений жертвою правди, приношенням і цілопаленням; тоді положать на Вівтар Твій тельців.

Проказуючи Диякон Псалом 50-й, кадить Вівтар і всю Церкву, і знову входить у св. Вівтар і кадить св. Престола знову й Священика. Відносить потім кадильницю на її місце, а сам підходить до Священика.

І ставши разом перед Св. Престолом, тричі покланяються, молячись про себе й проказуючи:

Царю Небесний, Утішителю, Духу істини, що всюди єси й усе наповняєш, Скарбе добра й життя Подателю, прийди і вселися в нас, і очисти нас від усякої скверни, і спаси, Добрий, душі наші!

Слава Богу в висоті, і на землі спокій, на людях благовоління! *Двічі. (Лк. 2. 14).*

Господи, відкрий мої уста, — і язик мій звістить Тобі хвалу! *(Пс. 50. 17).*

Потім цілують — Священик св. Євангелію, а Диякон св. Престола.

І по цьому, схиливши Диякон свою голову перед Священиком, держучи й Ораря трьома пальцями правої руки, проказує:

Час сотворити Господеві! Владико, поблагослови!

Священик, благословляючи його знаком хреста, промовляє:

Благословен Бог наш повсякчасно, тепер і завжди, і на віки вічні!

Диякон: Амінь. Помолися за мене, Владико святий!

Священик: Нехай направить Господь стопи твої!

І знову Диякон: Пом'яни мене, Владико святий!

Священик: Нехай пом'яне тебе Господь Бог у царстві Своїм повсякчасно, тепер і завжди, і на віки вічні!

Диякон: Амінь.

І поклонившись Диякон, виходить Північними Дверима, бо Царські Двері до Малого Входу не відкриваються.

І ставши на звичайному місці своїм, просто Св. Врат, побожно поклоняється тричі, проказуючи про себе:

Господи, відкрий мої уста, — і язык мій звістить Тобі хвалу! (Пс. 50. 17).

І після цього починається Літургія.

Треба знати, що коли Священик править без Диякона, то в Проскомідії Дияконових слів, і на Літургії перед Євангелією, і в відповідь на: „Благослови, Владико!“ і „Пройми, Владико!“ і „Час сотворити“, нічого не проказує, тільки Ектенії і все за порядком.

А коли багато Священиків правлять собором, то Чин Проскомідії нехай творить тільки один Священик, який і проказує написане; а всі інші служителі нехай Проскомідії осібно не проказують.

Божественна Літургія

Святого Отця нашого Івана Золотоустого.

Д и я к о н: Поблагослови, Владико!

Священик, держучи св. Євангелію обома руками, при словах: Отця і т. д. творить нею знака хреста:

Благословенне царство Отця, і Сина, і Святого Духа, тепер і завжди, і на віки вічні!

Хор: Амінь.

Диякон виголошує Ектенію Велику або Мирну:

В спокій Господу помолімся!

Хор: Господи, помилуй!

За спокій з висоті, і за спасіння душ наших, Господу помолімся!

За спокій усього світу, за різцвіт святих Божих церков, і за з'єднання всіх, Господу помолімся!

За святий Храм цей, і за тих, що з вірою, побожністю та страхом Божим входять до нього, Господу помолімся!

За Владика нашого Блаженнішого Митрополита (ім'я), і за Владику нашого Високопреосвя-

щеннішого Архiepісkопа, (ім'я), чéсне Пресвітерство, у Христі Діяконство, за ввесь причёт і за нарóд, Господу помолі́мось!

За Боголюбиву й Богом бережéну країну нашу, за правлячу Влáду, і за все Христолубиве во́їнство, Господу помолі́мось!

Щоб Госпóдь Бог допоміг їм і покорив під но́ги їхні всякого ворога й супостáта, Господу помолі́мось!

За місто це (або: за село це, або: за святий Маnастир цей), кожне місто й країну, і за тих, що в вірі живуть у них, Господу помолі́мось!

За пожитóчне повітря, за достáток плóдів зéмних, і за часі спокійні, Господу помолі́мось!

За тих, що на морі, в дорозі, за недужих, стрóджених, полонéних, і за спасіння їх, Господу помолі́мось!

Щоб візволитися нам від усякої журб́и, гніву та н́ужди, Господу помолі́мось!

Заступи, спаси, помилуй, і охорони нас, Боже, Своєю благодáттю!

Пресвятую, Пречистую, Преблагословéнну, сла́вну Владичицю нашу Богородицю і Приснодіву Марію зо всіма святими пом'яну́вши, самі себé і один óдного, і все життя наше Христу Богу відда́дімо!

Хор: Тобі, Господи!

Священик тихо проказує Молитву Першого Антифону:

Господи, Боже наш! Влада Твоя невимовна і слава недовідома! Милість Твоя безмірна і чоловіколюбство невимовне. Споглянь же, Владико, Сам, з милосердя Свого, на нас і на святий Храм цей, і вчини нам і тим, що моляться з нами, багаті милості Свої й щедроти Свої!

Виголошення: Бо Тобі подобає вся слава, честь і поклоніння, Отцю і Сину, і Святому Духу, тепер і завжди, і на віки вічні!

Хор: Амінь.

І співається перший Антифон. А Диякон, поклонившись, сходить з місця свого й стає перед Образом Христовим, держучи й Ораря трьома пальцями правої руки.

Антифон перший (Псалом 102):

Благослови, душе, моя, Господа, благословен еси, Господи! Благослови, душе моя, Господа, і вся істото моя ім'я святее Його. Благослови, душе моя, Господа, і не забувай за всі добродійства Його. Він прошає усі беззаконня твої, всі недуги твої вздоровляє. Визволяє від тління життя твоє, вінчає тебе милістю та щедротами. Щедрий і милостивий Господь, довготерпеливий і многомилостивий.

Благослови, душе моя, Господа, і вся істото моя, ім'я святее Його! Благословен еси, Господи.

Після закінчення Антифону Диякон підходить і стає на своє звичайне місце, і, вклонившись, виголошує Малу Ектенію:

Ще та йще в спокії Господу помолімся!

Хор: Господи, помилуй!

Заступи, спаси, помилуй і охороні нас, Боже, Своєю благодаттю!

Пресвятую, Пречистую, Препоблагословенну, славную Владічицю нашу Богородицю і Приснодіву Марію, зо всіма святими пом'янувши, самі себе і один одного, і все життя наше Христу Богу віддадімо!

Хор: Тобі, Господи!

Молитва другого Антифону:

Господи, Боже наш, спаси людей Своїх і поблагослови насліддя Своє! Охороні повноту Церкви Своєї; освяти тих, що люблять величчю красу дому Твого, — Ти прослав їх божественною силою Своєю, і не остав нас, що вповаємо на Тебе!

Виголошення: Бо Твоя влада, і Твоє єсть царство, і сила, і слава, Отця, і Сина і Святого Духа, тепер і завжди, і на віки вічні!

Хор: Амінь.

І співається Антифон другий (Псалом 145):

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духу.

Хвали, дуже моя, Господа! Хвалитиму

Господа, поки живу, співтаїму Богу м йому, аж поки я є! Не надійтеся на князів, на людських синів, що в них спасіння нема! Вийде дух його — й до своєї землі він повернеться, того дня сі його задуми згинуть!

Хай царює навіки Господь, Бог твій, Сіоне, із роду в рід!

І тепер, і завжди, і на віки вічні. Амінь.

Єдинорідний Сину і Слово Боже, безсмертний еси! Ти зволив для спасіння нашого тіло прийняти від святої Богородиці і Приснодіви Марії, і без зміни стався чоловіком. Ти розп'ятий був, Христé Боже, і смертю смерть переміг. Ти один еси з святої Тройці, рівнославлений з Отцем і Святим Духом, спаси нас!

Диякон чинить так само, як і при першій Молитві, а потім знову виголошує Малу Ектенію:

Ще та йще в спокбі Господу помолімося!

Хор: Господи, помилуй!

Заступи, спаси, помилуй і охорони нас, Боже, Своєю благодаттю!

Пресвятую, Пречистую, Препоблагословенную, славную Владичицю нашу Богородицю і Приснодіву Марію, зо всіма святими пом'янувши, самі себе і один одного, і все життя наше Христу Богу віддадімо!

Хор: Тобі, Господи!

Молитва третього Антифону.

Ти ці спільні та згідні молитви подав нам, Ти обіцяв задовольнити прохання двох або трьох, коли вони згоджуються в ім'я Твоє! Ти й тепер прохання слуг Своїх на корисне виповни, подаючи нам у цьому віці пізнання правди Твоїї, і в будучім житті вічне даруючи.

Виголошення: Бо Ти добрий і чоловіколюбний Бог еси, і ми Тобі славу возносимо, Отцю, і Сину, і Святому Духу, тепер і завжди, і на віки вічні!

Хор: Амінь.

Тут Царські Двері відчиняються на Малий Вхід.
І співається третій Антифон (Мт. V. 3-12:

У царстві Своїм пом'яни нас, Господи коли прийдеш у царство Своє!

Блаженні убогії духом, бо їхнєє царство небесне!

Блаженні, що плачуть, бо вони втішаться.

Блаженні тихії, бо вони наслідять землю.

Блаженні голодні та спрагнені правди, бо вони наситяться.

Блаженні милостивії, бо вони помилувані будуть.

Блаженні чистії серцем, бо вони Бога будуть бачити.

Блаженні миротворці, бо вони синами Божиими казівуться.

Блаженні вигнані за правду, бо їхнє царство небесне

Блаженні ви, як ганьбіти та гнати вас будуть, і будуть казати неправдиво на вас всяке слово лихє ради Мене.

Радуйтеся й веселітеся, бо нагорода ваша велика на небесах!

Як співають третього Антифона, або „Блаженні“, якщо неділя, як дійдуть до Слави, то, ставши Священик і Диякон перед св. Престолом, чинять три поклони. Потім узявши Священик святу Євангелію, передає її Дияконові, і йдуть вони справа поза Престолом; і так вийшовши Північними Дверима, — а спереду їх несуть ставники, — чинять Малий Вхід; і, ставши на звичайному місці, нахиляють обидва голови свої. І як скаже Диякон: „Господу помолімося!“ Священик тихо проказує Молитву Входу:

Владико Господи, Боже наш! Ти поставив на небесах чини й воїнства Анголів і Арханголів на служіння славі Своїй! Вчини, щоб з нашим входом відбувся вхід святих Анголів, що з нами со-служать і разом славлять Твою добрість!

Бо Тобі подобає вся слава, честь і поклоніння, Отцю, і Сину, і Святому Духу, тепер і завжди, і на віки вічні. Амінь.

Як закінчить Священик Молитву Входу, промовляє Диякон до Священика, вказуючи правицею на схід, держучи й Ораля трьома пальцями:

Поблагослові, Владико, Святий Вхід!

І благословляючи, Священик проказує:

Благословен Вхід Святих Твоїх повсякчасно, тепер і завжди, і на віки вічні.

Диякон: Амінь.

Після цього Диякон подає Євангелію Священикові, і той цілує Євангелію. Як закінчать співати останнє, виходить Диякон на середину, і, ставши перед Священиком, підносить трохи руки, і, показуючи св. Євангелію, виголошує:

Премудрість! Стіймо просто!

Після цього, поклонившись, Диякон і Священик за ним входять у св. Вітвар, і Диякон кладе св. Євангелію на св. Престол, а хор співає:

**Приїдіте, поклонімся і припадім до Христа!
Спаси нас, Сину Божий, що воскрес із мертвих,
співаючих Тобі: Алілуя! (один раз).**

Так по неділях, а на святах Богородичних замість: „що воскрес із мертвих” співається: „за молитвами Богородиці”, а в інші дні: „дивний у Святині Своїй”.

Після цього звичайні Тропарі.

Священик проказує оцю Молитву Трисвятого співу:

Боже Святий, що в Святині спочиваєш! Тебе трисвятим голосом Серафими в піснях вихваляють і Херувими славлять, і всі сили небесні поклоняються! Ти все привів з небуття до буття! Ти чоловіка створив на взір Свій і на подобу, і всяким Своїм даром прикрасив; тому, хто просить, Ти даєш премудрість і розум, і не пуряєшся грішника, а встановляєш покуту для спасіння. Ти сподобів нас, смиренних і недостойних слуг Своїх, і в годину цю стати перед славою святого Твого Жертівника, і принести Тобі належне поклоніння й славлення. Сам, Владико, прийми й з уст наших грішних Трисвятую Пісню, і зглянься на нас добротою Своєю. Прости нам усяку провину вільну й невольну, освяти наші душі й тіла, і дай нам

побожно служити Тобі всі дні життя нашого, молитвами святої Богородиці, і всіх святих, що від віку Тобі добре догодили.

І коли співають останнього Тропаря, Диякон промовляє до Священика, схиливши голову і трьома пальцями держучи Ораря:

Поблагослови, Владико, час Трисвятого!

Благословляючи його знаком хреста, Священик виголошує:

Бо Ти Святий, Боже наш, і ми Тобі славу
возносимо, Отцю, і Сину, і Святому Духу,
тепер і завжди!

Як закінчено буде Тропаря, підходить Диякон до Св. Врат і, показуючи Орарем перше до Образу Христового, проказує:

Господи, спаси благочестивих і вислухай нас!

Потім показує до тих, що стоять зовні, й виголошує:

І на віки вічні!

Хор: Амінь Святий Боже, Святий Кріпкий, Святий Безсмертний, помилуй нас! (*тричі*).

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духу, і тепер і завжди, і на віки вічні. Амінь.

Святий Безсмертний, помилуй нас!

Святий Боже, Святий Кріпкий, Святий Безсмертний, помилуй нас!

Або (в певні дні:) Усі ті, що в Христа охрестілися, у Христа зодягнулися. Алилуя!

Під час співу Трисвятого Священик і Диякон проказують Трисвяте, чинячи вкупі й три поклони перед святим Престолом. По цьому Диякон промовляє до Священика:

Звели́, Владико !

І відходять до Горнього Місця; відходячи, Священик промовляє:

Благословен, хто йде у ім'я Господнє !

(Пс. 117. 26.)

Д и я к о н: Поблагослови, Владико, Го́рній Престо́л !

Свяще́ник: Благословен еси на Престолі слави царства Свого́, що сидиш на Херувимах, повсякчасно, тепер і за́вжди, і на віки вічні !

(Треба знати, що Священику не подобає сходити на Горній Престол ані сидіти на ньому, але сидіти збоку Горнього Престола, з південного боку).

По закінченні Трисвятого, прийшовши Диякон перед Святі Врата, виголошує:

Уважа́ймо !

| Свяще́ник: Мир всім ! |

Читець: І́ духо́ві Тво́йому !

Д и я к о н з н о в у: Премудрість !

І́ читець: Прокимен, Псалом Давида...

Д и я к о н: Премудрість !

І́ читець виголошує надписа Апостола:

З Діяній святих Апостолів чита́ння, або: З Посла́ння до Ри́млян святого Апосто́ла Па́вля чита́ння.

Диякон знову: Уважаймо!

Як читають Апостола, бере Диякон кадильницю й ладан, підходить до Священика, і, одержавши благословення від нього, кадить кругом святий Престол, і весь Вівтар, і Священика.

Священик, по прочитанні Апостола, проказує: Спокій тобі!

Читець: І духові твоєму!

Диякон: Премудрість!

Читець: Алилуя, алилуя, алилуя!

А Священик, стоячи перед Св. Престолом, проказує оцю Молитву перед Євангелією:

Засвіти в серцях наших, Чоловіколюбче Владико, Твоє богопізнання нетлінне світло, і відкрий очі розуму нашого на зрозуміння Євангельської проповіді Твоїї. Вклади в нас і страх блаженних Твоїх заповідей, щоб ми, всі тілесні пристрасті перемігши, перейшли духовне життя, та думали й чинили все, щоб Тобі догодити.

Бо Ти єси освічення душ і тіл наших, Христе Боже, і ми Тобі славу возносимо з безпочатковим Твоїм Отцем, і всесвятим, і добрим, і Животворящим Твоїм Духом, тепер і завжди, і на віки вічні, амінь.

Відклавши Диякон кадильницю на звичайне її місце, підходить до Священика, і, схиливши перед ним свою голову, держучи Ораря крайніми пальцями й показуючи на св. Євангелію, виголошує:

Поблагослови Владико, благовіститєся святого Апостола й Євангеліста Матвія (або Марка, Луки, Івана).

Священик благословляє його знаком св. Хреста й промовляє:

Бог, молитвами святого славного всехваль-ного Апостола і Євангеліста (*ім'я*), нехай дасть тобі глагол благовістувати † силою великою для вiповнення Євангелії возлюбленого Сина Свогого, Господа нашого Ісуса Христа!

І подає йому Святу Євангелію.

Диякон: Амінь.

І вклонившись Диякон св. Євангелії, бере її, і, вийшовши Св. Дверима, — а перед ним несуть ставники, — виходить і стає на Амвоні або на призначеному місці. А Священик, стоячи перед св. Престолом обличчям на захід, виголошує:

Премудрість! Стіймо просто! Послухаймо Святу Євангелію!

По цьому: Мир всім!

Хор: І духові твійому!

Диякон: Від (*ім'я*) Святої Євангелії читання!

Хор: Слава Тобі, Господи, слава Тобі!

Священик: Уважаймо!

І читає Диякон чи Священик Євангелію Св. Св. Св., стоячи обличчям до народу.

А коли два Диякони, то один нехай виголошує: „Премудрість! Стіймо просто!“ а потому й „Уважаймо!“

Священик по закінченні Євангелії: Спокій тобі, благовіснику!

Хор: Слава Тобі, Господи, слава Тобі!

Диякон підходить до св. Врат і віддає Св. Євангелію Священикові.

По Євангелії зараз же, по старому українському звичаєві, йде духовна наука.

Ставши Диякон на своїм звичайнім місці, виголошує Ектенію Усердну:

Промовмо всі з цілої душі, і з цілого розуміння нашого промовмо!

Хор: Господи, помилуй!

Господи Вседержителю, Боже Отців наших, молимося Тобі, — вислухай і помилуй!

Помилуй нас, Боже, з великої милости Своєї, молимося Тобі, вислухай і помилуй!

Хор: Господи, помилуй! (*тричі*).

Священик проказує про себе оцю Молитву щирого моління:

Господи, Боже наш, прийми оце щире моління від слуг Своїх, і помилуй нас з великої милости Своєї, і зошли щедроти Свої на нас і на всіх людей Своїх, що чекають від Тебе багатої милости!

Диякон: Ще молимося за Владику нашого Блаженнішого Митрополита (*ім'я*), і за Владику нашого Високопреосвященнішого Архієпископа (*ім'я*), і за всю у Христі братію нашу!

Під час цього прохання Священик розкриває Антимінса, але без горішньої частини.

Ще молимося за Боголюбиву і Богом бережену країну нашу, за правлячу Владу, і за все Христолобиве воїнство!

Ще молимося за братів наших, Священиків, Священномонахів, і за все у Христі братство наше!

Ще молимося за блаженних і повікнезабутніх святіших Патріархів православних, і за фундаторів

святого Храму (або: Манастиря) цього, і за всіх давніше померлих православних отців і братів наших, що тут і по всіх усядах спочивають!

Ще моли́мось за тих, що да́ри приносять і добро́ діють у святому й всече́сному Храмі (чи: Манастирі) цьо́му, тру́дяться, співають, і за при́сутніх людей, що ждуть від Тебе великої й ба́гатої милости!

Виголошення: Бо Ти милосі́вий і чоловіколю́бний Бог єси, і ми Тобі славу возно́симо, Отцю, і Сину, і Святому Духу, тепер і за́вжди, і на віки ві́чні!

Хор: Амінь.

Дия́кон: Госпо́ду помолі́мось!

Священник читає Молитву за Святу Церкву та за Народ:

Господи, Боже наш, великий і многомилосі́вий! В скру́сі наших серде́ць ми смире́нно Мо́литву возно́сим Тобі: Збережи́ під покро́вою Своє́ї доброти́ від усяких злих приго́д святу Свою́ Церкву і нас, вірних діте́й її, та ввесь наш Укра́їнський На́рід!

Борони нас на всіх путя́х наших Свої́ми свя́тими Анго́лами, щоб ні́чого не всти́гли напáсники наші́, а син беззако́ння не зміг наро́бити нам зла.

Пошли́ нам ві́к довгий та сили́ мі́цні, щоб ми все чини́ли на славу Тобі́, й на добро́ Церкви свято́ї Твоє́ї!

А ми, втішаючися Твоєю найдобрішою про нас опікою, кожного дня й кожної години благословимо й прославляємо всесвятее ім'я Твоє, Отця, і Сина, і Святого Духа!

Хор: Амінь.

Якщо буде поминання спочилих, то Диякон або Священик проказує оцю Ектенію за Померлих:

Помилуй нас, Боже, з великої милости Своєї, молимося Тобі, вислухай і помилуй!

Хор: Господи, помилуй! (тричі).

Ще молимося за заспокоєння душ спочилих слуг Божих (ім'я їх), і щоб прощено їм усяку провину вільну й невольну!

Щоб Господь Бог оселив душі їхні, де праведні спочивають!

Милости Божої, царства небесного і прощення гріхів їхніх у Христа, безсмертного Царя і Бога нашого просімо!

Хор: Подай, Господи!

Диякон: Господу помолімося!

Хор: Господи, помилуй!

Священик читає Молитву за Померлих:

Боже духів і всякого тіла, що смерть переміг і диявола знищив, і життя світові Своїйому подав! Сам, Господи, упокої душі спочилих слуг Своїх (ім'я) у місці світлім, у місці достатнім, у місці спокійнім, де немає ні болю, ні журби, ні скорботи. Усякий гріх, що вчинили вони словом, чи ділом, чи думкою, як добрий і чоловіколюбний

Бог, прости, бо немає людини, щоб пожила й не згрішила. Бо тільки Ти єдиний без гріха; правда Твоя — правда на віки, і слово Твоє — істина.

Виголошення: Бо ти єси воскресення, і життя, і спокій спочилих слуг Своїх (ім'я), Христé Боже наш, і ми Tobі славу возно́симо, з безпочатковим Твоїм Отцем, і Пресвятим, і добрим, і животворящим Твоїм Духом, тепер завжди, і на віки вічні!

Хор: Амінь.

Святі Врата зачинаються. Диякон виголошує Ектенію за тих, що готуються до Хрещення:

Хто готується до Хрещення, помоліться Господеві!

Хор: Господи, помилуй!

Вірні, помолімо́сь за тих, що готуються до Хрещення, щоб Господь помилював їх!

Щоб навчив їх слова істини!

Щоб відкрив їм Єв́ангелію правди!

При цих словах Священик, чи Священики, відкривають позосталу горішню частину Антимінсу.

Щоб прилучив їх до святої Своєї соборної й апостольської Церкви!

Спаси, помилуй, заступи й охорони їх, Боже, Своєю благодаттю!

Хто готується до Хрещення, вклоніть ваші голови перед Господом!

Хор: Tobі, Господи!

Під цей час Священик тихо проказує Молитву за тих, що готуються до Хрещення:

Господи Боже наш! Ти на висоті живеш і на смиренних споглядаєш; Ти роду людському зослав спасіння, — єдинорідного Сина Свого й Бога, Господа нашого Ісуса Христа. Зглянься на слуг Своїх, що готуються до Хрещення, і що голови свої вклонили перед Тобою, і сподоби їх у добрий час купелю відродження, відпущення гріхів і одежі нетління. Прилучи їх до святої Своєї соборної й апостольської Церкви, і причисли їх до вибраного стада Свого!

Виголошення: Щоб і вони з нами славили пречесне й величне ім'я Твоє, Отця, і Сина, і Святого Духа, тепер і завжди, і на віки вічні!

Хор. Амінь!

Під час цього Виголошення Священик робить губкою знака хреста над Антимінсом, і відкладає губку на горішній край його.

Диякон проказує: Усі, хто готується до Хрещення, вийдіть!

Диякон другий, коли єсть, проказує й він: Хто готується до Хрещення, вийдіть!

І знову перший: Усі, хто готується до Хрещення, вийдіть!

Щоб ніхто з тих, що готуються до Хрещення, самі тільки вірні, ще та йще в спокої Господу помолімося!

Хор: Господи, помилуй!

Якщо є тільки один Диякон, або якщо Священик править без Диякона, тоді виголошує так:

Усі, хто готується до Хрещення, вийдіть! Хто готується до Хрещення, вийдіть! Усі, хто готується до Хрещення, вийдіть! Щоб ніхто з тих, що готуються до Хрещення, самі тільки вірні, ще та йще Господу помолімось!

У цей час Священик тихо проказує першу Молитву Вірних:

Дякуємо Тобі, Господи, Боже сил, що сподобив нас стати й тепер перед святим Твоїм Жертівником, і припасти до щедрот Твоїх за наші гріхи та за людську несвідомість. Прийми, Боже, моління наше, вчни нас бути достойними приносити Тобі моління, й благання, й Жертви безкровні за всіх людей Твоїх. І вчини спосібними нас, яких Ти настановив на цю Службу Своєю, силою Духа Свого Святого, неосудно й неспокусливо в чистім засвідченні сумління нашого, клікати Тебе в усяку годину й на всякому місці, щоб, вислухавши нас, милостивим був Ти для нас з великої доброти Своєї!

Диякон: Заступи, спаси, помилуй і охорони нас, Боже, Свсею благодаттю!

Хор: Господи, помилуй!

Диякон: Премудрість!

Виголошення: Бо Тобі подобає вся слава, честь і поклоніння, Отцю, і Сину, і Святому Духу, тепер і завжди, і на віки вічні!

Хор: Амінь.

Диякон: Ще та йще в спокії Господу помолімося!

Хор: Господи, помилуй!

Коли Священик править без Диякона, то дальших прохань не проказує:

Диякон: За спокій з висоти, і за спасіння душ наших, Господу помолімося!

За спокій усього світу, за розцвіт святих Божих Церков, і за з'єднання всіх, Господу помолімося!

За святий Храм цей, і за тих, що з вірою, побожністю та страхом Божим входять до нього, Господу помолімося!

Щоб визволитися нам від усякої журби, гніву та нїжди, Господу помолімося!

У цей час Священик тихо проказує другу Молитву Вірних:

Знову й почасти припадаємо до Тебе, і молимося Тобі, Добрий і Чоловіколюбний, щоб Ти, зглянувшись на моління наше, очістив наші душі й тіла від усякої скверни тілесної й духовної, і дав нам неповинними й неосудними стати перед святим Твоїм Жертівником. Подай же, Боже, й тим, що моляться з нами, успіху в житті, і в вірі, і в розумі духовнім; дай їм, що повсякчасно зо

страхом і любов'ю служать Тобі, неповинно й неосудно причастітися святих Твоїх Таїн, і небесного Твого царства сподобітися!

Диякон: Заступи, спаси, помилуй, і охороні нас, Боже, Своєю благодаттю!

Хор: Господи, помилуй!

Диякон: Премудрість!

Диякон входить Північними Дверима.

Виглошення: Щоб під владою Твоєю повсякчасно берёжені, ми Тобі славу возносили, Отцю, і Сину, і Святому Духу, тепер і завжди, і на віки вічні!

Хор: Амінь.

Царські Врата відкриваються, і співають Пісню Херувимську:

Ми, що Херувимів тайно уявляємо, і животворящій Тройці Трисвятую Пісню співаємо,—всякую журбу життєвую відкладімо тепер!

Після цього, як співається Херувимська Пісня, Диякон бере кадильницю й кладе ладану, підходить до Священника, і, прийнявши від нього благословення, кадить кругом св. Престола, ввесь Вітвар і Іконостас, потім Священника, клироси й людей, проказуючи й 50-ий Псалом, і жалісні Тропарі, скільки зможе.

А Священик тихо проказує оцю Херувимську Молитву:

Ніхто зо зв'язаних тілесними пристрастями й розкошами не є достойний приходити, або наближатися, або служити Тобі, Царю слави! Бо служити Тобі, — це велике й страшне навіть силам небесним. А протé, з невимовного й безмірного Свого

чоловіколюбства непохитно й незмічно Ти став єси людиною, й Архиєреєм нашим став, і, як Владика всього, передав єси нам святу Відправу цієї бого-служної й безкровної Жертви. Бо Ти один, Господи, Боже наш, володієш небесними й зємними; Тебє но-сять на Престолі Херувимському, Ти Господь Се-рафимів і Цар над Ізраїлем, Ти один святий і в Святині спочиваєш. Тим то молю Тебє, єдиного доброго й ласкавого: зглянься на до мною, грішним і негідним слугою Своїм, і очисти мою душу й серце від сумління лукавого, й силою Свого Свя-того Духа вчини спосібним мене, що має на собі благодать священства, стати перед цим Святим Престолом Твоїм і священнодіяти святе й пречисте Тіло Твоє й чєсную Кров. Бо до Тебе приходжу, схиливши свою голову, й молюся Тобі: не від-вертай лиця Свого від мене, й не відкидай мене з слуг Своїх, але сподобі, щоб я, грішний і недо-стойний слуга Твій, приніс Тобі дари оці. Бо Ти єси Той, що приносить і приноситься, і що при-ймає й роздається, Христе Боже наш; і ми Тобі славу возносимо з безпочатковим Твоїм Отцем, і Пресвятим, і добрим, і животворящим Твоїм Ду-хом, тепер і завжди, і на віки вічні, амінь.

Закінчивши Молитву й кадіння, Священик і Диякон, ставши перед Святим Престолом, проказують тричі Херу-вимську Пісню, вклоняючись за кожним разом:

Ми, що Херувимів тайно уявляємо, і жив-

творящій Тройці Трисвятую Пісню співаємо,—всякую журбу життєвую відкладімо тепер!

Диякон: Щоб Царя всіх підняти, якого невидімо несуть чинні Ангольські. Алилуя, алилуя, алилуя!

По цьому відходять до Жертівника, а Диякон поперед. Священик кадить Святощі, молячися про себе:

Боже, очисти мене грішного! (*тричі*).

Диякон промовляє до Священика:

Возьми, Владико!

Узявши Священик Покрова (Воздуха), кладе його на ліве Дияконове рамено, проказуючи:

Здійміть руки ваші до Святині, і благословіть Господа! (*Пс. 133. 2*).

І взявши св. Дискоса, ставить його на голову Дияконову, з повністю увагою й побожністю; на одному з пальців правиці Диякон держить і кадильницю. А сам бере Св. Чашу в руки, й виходять обидвое Північними Дверима, молячися, — а спереду ставники, — і приходять до Святих Врат, виголошуючи:

Диякон: Владика нашого Блаженнішого (*ім'я*), Архiepіскопа Варшавського, й Митрополита Святої Православної Автокефальної Церкви в Генерал-Губернаторстві, і всіх православних Єпископів нехай пом'яне Господь Бог у царстві Своїм повсякчасно, тепер і завжди, і на віки вічні!

Священик: І Владика нашого Високопреосвященнішого (*ім'я*), Архiepіскопа Холмського й Підляського, нехай пом'яне Господь Бог у царстві Своїм повсякчасно, тепер і завжди, і на віки вічні!

Боголюбиву й Богом бережену країну нашу, Верховного Вождя її, Правлячу Владу, і все Христолюбиве воїнство нехай пом'яне Господь Бог у царстві Своїм повсякчасно, тепер і завжди, і на віки вічні!

Священство, Монашество, у Христі Дияконство і весь Причёт церковний нехай пом'яне...

Українських князів і гетьманів, фундаторів і доброчинців святого Храму цього, вас, і всіх православних християн нехай пом'яне Господь Бог у царстві Своїм повсякчасно, тепер і завжди, і на віки вічні!

Хор: Амінь.

Щоб Царя всіх підняти, якого невидімо несуть чини Ангольські. Алилуя, алилуя, алилуя!

І Диякон входить до середини Святих Дверей і стає праворуч, а коли Священик входить, то Диякон каже до нього:

Нехай пом'яне Господь Бог священство твоє у царстві Своїм!

А Священик йому: Нехай пом'яне Господь Бог Священнодияконство твоє у царстві Своїм повсякчасно, тепер і завжди, і на віки вічні!

І Священик ставить св. Чашу на св. Престол; а взявши з голови Дияконової св. Дискоса, ставить і його на св. Престол, проказуючи:

Благодістийний Йосиф пречисте Тіло Твоє з дерева зняв, плащаницею чистою обгорнув, пахощами накрив і в гробі новім положив.

У гробі тілом, в аді ж із душею, як Бог, а

в раю з розбійником, і на Престолі був єси, Христє, з Отцем і Духом, усе наповнюючи, неопісаний.

Як життєносець, як красніший від раю, по правді й від усякої палати царської явився світлішим, Христє, гріб Твій, джерелó нашого воскресення.

Узявши потім Покрівці з св. Дискосу й з св. Чаші, кладе їх по боках св. Престолу; а взявши Воздуха з плеча Дияконового й покадивши, накриває ним Святощі, промовляючи: „Благопристойний Йосиф“... І взявши кадильницю з руки Дияконової, кадить Святощі тричі, промовляючи:

Ущаслів, Господи, ласкою Своєю Сіон, і нехай збудуються мұри Єрусалимські. Тоді будеш Ти вдоволений жертвою правди, приношенням і цілопаленням; тоді положать на Вітвар Твій тельців (Пс. 50. 20-21).

І віддавши кадильницю, і нахиливши голову, промовляє до Диякона:

Пом'яні мене, брате й сослужителю!

А Диякон до нього: Нехай пом'яне Господь Бог священство твоє у царстві Своїм!

Після цього й Диякон, нахиливши голову, держучи й Ораря трьома пальцями правої руки, промовляє до Священника:

Помолися за мене, Владико святий!

А Священик: Дух Святий зійде на тебе, й сила Вишнього обгорне тебе! (Лк. 1. 35).

І Диякон: Той же Дух допомагає нам по всі дні життя нашого!

І знову він: Пом'яни мене, Владико святий!

І Священик: Нехай пом'яне тебе Господь Бог у царстві Своїм повсякчасно, тепер і завжди, і на віки вічні!

Диякон: Амінь.

І поцілувавши правицю Священикову, виходить Північними Дверима, і ставши на звичайному місці, виголошує Ектенію:

Доповнім молитву нашу Господеві!

Хор: Господи, помилуй!

За предлoжені чéсні Дáри Господу помолі-
мось!

За святий Храм цей, і за тих, що з вірою, побóжністю та стра́хом Божим входять до ньóго, Господу помолімось!

Щоб візволитися нам від усякої журб́и, гніву та нýжди, Господу помолімось!

А Священик проказує Молитву Приношення після поставлення божественних Дарів на св. Престол:

Господи Боже Вседержителю, єдиний Святий, що Жертву хваління прийма́єш від тих, хто кличе до Тебе всім серцем! Прийми моління й від нас, грішних, і принеси до святого Твого Жéртівника, і вчини нас гідними прино́сити Дáри Тобі й Жéртви духовні за наші гріхи й за людську несвідóмість. І сподобі нас знайти благодать у Тебе, щоб Жертва наша була приемле́на Тобі, і щоб Добрий Дух благодаті Твоєї вселився в нас, і в предлoжені Дáри оці, і в усіх людей Твоїх!

Диякон виголошує Ектенію Благальну:

Заступи, спаси, помилуй і охорони нас, Боже,
Своею благодаттю!

Хор: Господи, помилуй!

Цілого дня досконалого, святого, спокійного
і безгрішного, у Господа просімо!

Хор: Подай, Господи!

Ангела спокію, вірного наставника, хранітеля
душ і тіл наших, у Господа просімо!

Прощення й відпущення гріхів і провин наших,
у Господа просімо!

Добрих і пожиточних діл душам нашим, і
спокію для світу, у Господа просімо!

Щоб решту життя нашого в спокій і покаянні
закінчити, у Господа просімо!

Християнської кончини життя нашого, безблiзної,
бездоганної, спокійної, і доброї відповіді на
страшному суді Христовому просімо!

Пресвяту, Пречисту, преблагословенну, слазную
Владичицю нашу Богородицю і Приснодіву Марію
зо всіма святыми пом'янувши, самі себе й один
одного, і все життя наше Христу Богу віддаємо!

Хор: Тобі, Господи!

Виголошення: Щедротами єдинорідного
Сина Твого, з яким Ти благословен єси, з Пресвятим,
і добрим, і животворящим Твоїм Духом,
тепер і завжди, і на віки вічні!

Хор: Амінь.

| Священик: Мир всім! |

Хор: І духові твійому!

Диякон: Полюбімо один одного, щоб од-
нодушно визнавати:

Хор: Отця, і Сина, і Святого Духа, Трійцю
одноістотну і нероздільну!

І Священик вклоняється тричі перед Св. Престолом,
тихо промовляючи:

Полюблю Тебе, Господи, сило моя! Господь
мой скеля й моє пристановище! (*тричі, Пс. 17. 2, 3*)

І цілує Святощі так, як вони накриті, перше поверх св.
Дискосу, потім поверх св. Чаші і край св. Престолу перед со-
бою, промовляючи: „Святий Боже, святий кріпкий, святий
безсмертний, помилуй нас!“ А коли будуть два Священики
чи більше, то й вони всі цілують Святощі й один одного в ра-
мена. А Настоятель промовляє: „Христос посеред нас!“ І від-
повідає той, хто його цілує: „І єсть, і буде!“

Також і Диякони, коли їх буде два чи три, кожний
цілує Орара свого, де знак хреста, і один одного в рамена,
промовляючи те ж, що й Священики.

Також і Диякон вклоняється на місці, де стоїть, і цілує
знака хреста на Орарі своїм, і виголошує так:

Двері, двері! В мудрості уважаймо!

А Священик підносить Воздуха й воздвизає його над
св. Дарами. А коли служать ще інші Священики, то й вони
підносять Воздуха й воздвизають над Св. Дарами, цебто
підносячи й опускаючи його, і промовляють тихо, як і люди,
Визнання Віри:

Вірую во єдиного Бога Отця, Вседержителя,
Творця неба й землі, і всього видімого й невиді-
мого. І во єдиного Господа Ісуса Христа, Сина
Божого, єдинорідного, що від Отця рождений
перше всіх віків, — Світло від Світла, Бога іс-

тинного від Бога істинного, рождénного, не сотворénного, одноістóтного Отцю, через якого все сталóся. Він ради нас, людей, і ради нашого спасіння з неба зійшов, і тіло прийняв від Духа Святого й Марії Діви, і стався людиною. Розп'ятий же був Він за нас при Пóнтії Пілаті, і страждав, і був похований. І в третій день воскрес Він, як було пїсано. І вознісся на небо, і сидить правóруч Отця. І зно́ву прійде Він у славі судити живих і мёртвих, царству ж Ї́ого не бóде кінця. І в Духа Святого, Господа, животворя́щого, що від Отця ісходить, що Ї́ому з Отцем і Сином однакове поклоніння й однакова слава, що говорив через Пророків. Во єди́ну, святую, собóрнуу й апóстольську Церкву. Ісповідую одне хрещення на відпущення гріхів. Чекаю воскресення мертвих. І життя будóчого віку. Амінь.

Диякон: Станьмо добре, станьмо зо страхом, уважаймо Святее Возно́шення в споко́ї прино́сити !

Хор: Милість миру, Жертву хваління!

І Священик, знявши Воздуха зо Святощів, цілує його, кладе на одне місце й промовляє: „Благодать Господа“... А Диякон, вклонившись, входить у св. Віттар, і, взявши Рипіду, побожно обвіває Святощі. А коли нема Рипіди, робить це одним Покрівцем.

Священик: Благóдять Господа нашого Ісуса Христа, і любов Бога й Отця, і прича́стя Святого Духа нехай бóде зо всіма вами !

Хор: І з духом Твоїм!

Священик: До неба маїмо серця!

Хор: Маємо до Господа!

Священик: Подякуймо Господеві!

Хор: Достойно і праведно єсть поклонятися Отцю, і Сину, і Святому Духу, Тройці одноістотній і нероздільній!

А Священик тихо проказує Молитву Подяки:

Достойно й справедливо піснями Тебе славити, Тебе благословити, Тебе хвалити, Тобі дякувати, Тобі поклонятися на всякому місці влади Твоєї. Бо Ти єси Бог невимовний, невідомий, невидимий, незбагненний, завжди сущий, незмінний, Ти й єдинорідний Син Твій, і Дух Твій Святий. Ти від небуття в буття привів нас єси, і відпалих знову підняв єси, і безперестанно творив єси все, аж поки возвів нас на небо і дав нам Своє Царство будучеє. За це все дякуємо Тобі, й єдинорідному Твоїйому Синові, і Духові Твоїйому Святому, за всі добродійства, які знаємо й яких не знаємо, за виявлені й невиявлені, які відбулися на нас. Дякуємо Тобі й за Службу оцю, яку з рук наших прийняти Ти зволив єси, хоч і стоять перед Тобою тисячі Арханголів і тьми Ангелів, Херувими й Серафими, шостокрилі, багатоокі, в повітрі літаючі, —

Виголошення: Побідную пісню співаючи, виголошуючи, виклікуючи і промовляючи!

Хор: Свят, свят, свят Господь Саваоф! Повне небо і земля слави Твоєї! Осанна на висоті! Благословен, хто йде во ім'я Господнє! Осанна на висоті!

І тут Диякон знову бере з св. Дискоса Звїздицю й творить нею знака хреста над ним, торкаючись краями Звїздиці об чотири боки Дискосу; поцілувавши Звїздицю, відкладає її. Потім відходить і стає з правого боку, і, взявши Рипїду в руки, тихо омахує з повною увагою й страхом зверху св. Дарів, щоб часом не сіли мухи чи щось інше таке. А коли немає Рипїди, чинить це одним Покрівцем.

А Священик молиться:

З цими блаженними Силами, Владико Чоловіколюбче, і ми кличемо й промовляємо: Святий єси і Пресвятий, Ти й єдинорідний Син Твій, і Дух Твій Святий! Святий єси і Пресвятий, і велична слава Твоя! Ти світ Свій так полюбив єси, що Сина Свого єдинорідного дав єси, щоб кожен, хто вірує в Нього, не загинув, а мав життя вічне. Він прийшов, і, виконавши все про нас призначення, вніч, коли Його відано, а скоріше, коли Сам Себе віддав за життя світу, взяв хліб у Свої святі, й пречисті, й непорочні руки, подякував, і поблагословив, освятив, переломив, дав свягим Своїм учням і Апостолам, промовляючи:

Виголошення: Прийміть, споживайте, — це Тіло Моє, що за вас ламається на відпущення гріхів!

Хор: Амінь.

При словах цього Виголошення Диякон показує Священникові правицею на св. Дискос, держучи й Ораря трьома пальцями правинці. Так само, коли Святий священник виголошує: „Пийте з неї всі“, Диякон показує на св. Чашу.

Священик продовжує тихо:

Так само й чашу по Вечері, промовляючи:

Виголошення: Пийте з неї всі, — це всть Кров Моя Нового Завігу, що за вас і за многих проливається на відпущення гріхів!

Хор: Амінь.

Священик молиться:

Отож, припоминаючи спасенну оцю заповідь, і все, що за нас сталося: хрест, гріб, третього дня воскресення, на небо вшестя, праворуч сидіння, друге й славне знову пришествя, —

Виголошення (*звівши руки*): Твое від Твоїого Тобі приносимо за всіх і за все!

При цих словах Диякон, склавши навхрест руки й піднявши Св. Дискоса та Св. Чашу, побожно вклоняється.

Хор: Тобі співаємо, Тебе благословимо, Тобі дякуємо, Господи, і молимося Тобі, Боже наш!

А Священик молиться:

Ще приносимо Тобі цю словесну й безкровну Службу, і просимо, й молимо, й благаємо, — зошли Духа Свого Святого на нас і на предлжені Дари оці!

І Диякон відкладає Рипіду, й підходить близько до Священика, й тричі вклоняються вони обидва перед св. Престолом, молячися про себе й проказуючи:

Священик (*звівши руки*): Господи, Ти Пресвятого Свого Духа в третю годину зослав на Апостолів Своїх; не відбери Його, Добрий, від нас, а обнови нас, що молимося Тобі!

Диякон вірша: Серце чисте створи в мені, Боже, і духа праведного обнови в утробі моїй! (*Пс. 50. 17*).

І вдруге Священик: Господи, Ти Пресвятого ..

Диякон вірша: Не відкинь мене від лиця Свого, і Духа Свого Святого не відбери від мене! (*Пс. 50. 13*).

І втретє Священик: Господи, Ти Пресвятого..

Після цього Диякон, нахиливши голову й показуючи Орарем Св. Хліб, тихо промовляє:

Поблагослови, Владико, Святий Хліб!

А Священик, підвівшись, благословляє Св. Хліб, промовляючи:

І вчинї Хліб цей чесним Тілом Христа Твогого!

Диякон: Амінь.

І знову Диякон: Поблагослови, Владико, святу Чашу!

І Священик, благословляючи, проказує:

А що в Чаші цій, — чесною Кров'ю Христа Твогого!

Диякон: Амінь.

І Диякон знову, показуючи на Святощі обоє, промовляє:
Поблагослови, Владико, Обоє!

І Священик, благословляючи обоє Святощів, проказує
Перетворівши Духом Твоїм Святим!

Диякон: Амінь, амінь, амінь!

І схиливши Диякон голову перед Священиком, про-
мовляє:

Пом'яні, Владико Святий, мене грішного!

А Священик проказує: Нехай пом'яне
тебе Господь Бог у Царстві Своїм повсякчасно,
тепер і завжди, і на віки вічні!

Диякон: Амінь.

І переходить на перше своє місце.

А Священик молиться:

Щоб стали вони причасникам на тверезість
душі, на відпущення гріхів, на спільність з Святим
Духом Твоїм, на сповнення Царства Небесного, на
сміливість перед Тобою, не на суд або осудження.

Ще приносимо Тобі словесну цю Службу
за в вірі спочилих Праотців, Отців, Патріархів,
Пророків, Апостолів, Проповідників, Благовісників,
Мучеників, Ісповідників, Повздержників, і за вся-
ку душу праведну, що в вірі скінчилась, —

І взявши кадило, Священик виголошує:

Особливо за Пресвятую, Пречистую, пре-
благословенную, Славную Владичицю нашу Бо-
городицю і Прислудиву Марію!

І кадити тричі перед Св. Престолом.
По цьому Диякон кадить кругом Св. Престола й споминає, кого хоче, спочилих і живих.

Хор: Достойно єсть поправді славити Тебе, Богородицю, присноблаженну і пренепорочну, і Матір Бога нашого. Чеснішу від Херувімів і славнішу без рівняння від Серафімів, що породила Бога-Слово чистою, правдивою Богородицю Тебе величаєм!

А Священик молиться:

За святого Івана Пророка, Предтечу й Хрестителя; за святих славних і всехвальних Апостолів; за святого (ім'я), що й пам'ять його творимо, і за всіх святих Твоїх, яких молитвами зглянься на нас, Боже!

І пом'яни всіх спочилих у надії на воскресення до життя вічного!

І Священик поминає спочилих по іменах, кого хоче.
І впокої їх, де світить сяйво лица Твого.

Ще молимо Тебе: пом'яни, Господи, всіх Єпископів православних, що правильно навчають слова Твоїї істини, все Священство, у Христі Дияконство, і весь Священничий чин.

Ще приносимо Тобі словесну цю Службу за вселенну, за Святу Соборну й Апостольську Церкву; за тих, що в чистоті і в чеснім житті пробувають; за правлячу Владу нашу, і за Христолюбівє Воїнство. Дай їм, Господи, спокійне пра-

вління, щоб і ми в спокої їхнім вели тихе й мірне життя в усякім благочесті й чистоті.

І після відспівання вірша Священик виголошує:

Найперше пом'яні, Господи, Владика нашого Блаженнішого (ім'я), Архієпископа Варшавського і Митрополита Святої Православної Автокефальної Церкви в Генерал-Губернаторстві, і Владика нашого Високопреосвященнішого (ім'я), Архієпископа Холмського й Підляського, — ласкаво дай їх святим Твоїм Церквам в спокої, півних, чесних, здорових, довговічних, і правдиво навчаючих слова Твоїї істини!

Хор: І всіх і все!

Священик молиться:

Пом'яни, Господи, місто це (село, або: Манастир цей), де живемо і кожне місто й країну, і тих, що в вірі живуть у них. Пом'яни, Господи, тих, що на морі, в дорозі, недужих, струджених, полонених, і спасіння їх. Пом'яни, Господи, тих, що дари приносять і добро діють у святих Твоїх Церквах, і що пам'ятають про вбогих, і на всіх нас зошли ласку Своєю!

І згадує по іменах, кого хоче, живих.

Виголошення: І дай нам одніми устами й одним серцем славити і в піснях величати пречесне й величне ім'я Твоє, Отця, і Сина, і Святого Духа, тепер і завжди, і на віки вічні!

Хор: Амінь.

Священик обертається до Св. Дверей, і, благословляючи, виголошує:

І нехай будуть милості великого Бога
й Спаса нашого Ісуса Христа зо всіма вами!

Хор: І з духом твоїм!

Диякон, прийнявши час від Священика, виходить, і, ставши на звичайному місці своїм, виголошує Ектенію за Принесені Дари:

Усіх Святих спом'янувши, ще та йще в спокій Господу помолімся!

Хор: Господи, помилуй!

Диякон: За принесені й освячені чесні Дари, Господу помолімся!

Щоб чоловіколюбний Бог наш, прийнявши їх у святий, і наднебесний, і мисленний Свій Жертовник на приємні пахощі духовні, зслав нам божественну благодать і дар Святого Духа, помолімся!

Щоб визволитися нам від усякої журбї, гніву та нїжди, Господу помолімся!

А Священик молиться:

Тобі доручаємо все життя наше й надію, Владико Чоловіколюбче, і просимо, і молимо, і благаємо: сподобї нас причастїтися Твоїх небесних і страшних Таїнств, цієї священної й духовної Трапези, з чистим сумлінням, на відпущення гріхів, на прощення провин, на спільність з Духом Святим, на насліддя Царства Небесного,

на сміливість до Тебе, не на суд або на осудження.

Диякон виголошує Єктенію Благальну:

Заступи, спаси, помилуй і охорони нас, Боже, Своєю благодаттю!

Хор: Господи, помилуй!

Цілого дня досконалого, святого, спокійного й безгрішного, у Господа просімо!

Хор: Подай, Господи!

Ангела спокію, вірного наставника, хранителя душ і тіл наших, у Господа просімо!

Прощення й відпущення гріхів і провин наших, у Господа просімо!

Добрих і пожиточних діл душам нашим, і спокію для світу, у Господа просімо!

Щоб решту життя нашого в спокій й покайні закінчити, у Господа просімо!

Християнської кончини життя нашого, безболісної, бездоганної, і доброї відповіді на страшному суді Христовому просімо!

Єдність віри і причастя Святого Духа впросивши, самі себе й один одного, і все життя наше Христу Богу віддаймо!

Хор: Тобі, Господи!

Виглошення (звівши руки): І сподобі нас, Владико, зо сміливістю неосудно сміти називати Тебе, небесного Бога, Отцем, і промовляти:

Хор: Отче наш, що єси на небесах! Нехай святиться ім'я Твоє! Нехай прийде Царство Твоє, нехай буде воля Твоя, як на небі, і на землі. Хліб наш насущний дай нам днесь; і прости нам довгі наші, як і ми прощаємо должникам нашим, і не введи нас у спокусу, але визволи нас від лукавого.

Виглошення: Бо Твоє єсть царство, і сила, і слава, Отця, і Сина, і Святого Духа, тепер і завжди, і на віки вічні!

Хор: Амінь.

Священик: Мир всім!

Хор: І духові твоєму!

Диякон: Готови ваші схиліть перед Господом!

Хор: Тобі, Господи!

Священик молиться:

Дякуємо Тобі, Царю невидимий! Ти незчисленною силою Своєю все створив єси, і з великої милости Своєї від небуття в буття привів єси все. Сам, Владико, споглянь з неба на тих, що схилили перед Тобою голови свої, бо не схилили вони перед тілом і кров'ю, але перед Тобою, Богом страшним. Ти ж, Владико, однаково подай нам усім Предложено на добро по власній потребі кожного: з пліваючими плывай, з подо-

рожуючими подорожуй, недужих зціли, Лікарю душ і тіл!

В оголошення: Благодаттю, і щедротами, і чоловіколюбством єдинорідного Сина Твого, з яким Ти благословен єси, з Пресвятим, і добрим, і животворящим Твоїм Духом те пер і завжди, і на віки вічні!

Хор: Амінь.

Після цього зачиняються Св. Врата й закриваються завісою.

А Священик молиться:

Утажай, Господи Ісусе Христе, Боже наш, з святої оселі Своєї, і від Престолу слави Царства Свого, і прийди освятити нас Ти, що в висоті з Отцем сидиш, і тут невидімо з нами пробуваєш! І сподоби могутньою рукою Своєю подати нам пречисте Тіло Своє й чесну Кров, і через нас усім людям!

Під час цієї Молитви Диякон стоїть перед Св. Вратами й перев'язується Орарем навхрест. Після цього покланяється Священик, а також і Диякон на місці, де стоїть, тричі, промовляючи про себе:

Боже, очисти мене, грішного, і помилуй мене!

А коли Диякон бачить, що Священик підносить руки й доторкується до Хліба Святого, щоб створити Св. Возношення, то виголошує:

Уважаймо!

А Священик, возносячи Хліб Святий, виголошує:

Святеє з святих!

Хор: Єдин свят, єдин Господь Ісус Христос,
во славу Бога Отця, амінь.

І хор співає Причасника денного або святого. А Диякон входить у Св. Вівтар, і, Ставши праворуч Священника, промовляє:

Роздроби, Владико, Святий Хліб!

Священик роздроблює Його на чотири частині з уважністю й побожністю, й промовляє:

Роздробляється й розділюється Агнець Божий, роздроблюваний і нероздільний, повсякчасно споживаний, та ніколи не спожитий, а причасників освячуючий.

Про роздроблювання Святого Агнця.

Подобає тобі знати, о Іерею, що, роздроблюючи Святого Агнця, клади частини знаком хреста додоу, до Святого Дискосу, а заколенням догори, як раніше, коли був заколений.

ІІС клади на горішній стороні Святого Дискоса, яка на сході. А ХС долі, цебто на заході, а НІ від північної сторони, а КА з південної сторони.

І взявши частину ІІС, виповни Святу Чашу, а частину ХС роздроби для Священиків і Дияконів. А ті дві частині, що НІ й КА, щоб роздробив ти на малі частини для причасників, скільки буде потрібно на твій розгляд. А з частини Пресвятої Богородиці, або дев'ятох Чинів Святих чи інших, скільки їх на Святому Дискосі, щоб ніяк нікого не причастив ти, тільки щоб причащав від двох частин, що zostалися від Святого Агнця.

А до того подобає тобі знати й про це, що, коли розбавляєш Святою Теплою Владичню Божественну Кров, то щоб вливав ти з розглядом, скільки буде потрібно всім, що хочать причаститися. Також і вина й води, коли проколюєш Святого Агнця, тоді щоб вливав ти стільки, скільки досить буде для всіх, а потім щоб ніяк не вливав чого, але тільки від розбавлення один раз, що на „Святеє з святих“, і так причащай усіх від цього.

А Диякон, показуючи Орарем на Св. Чашу, промовляє:

Віповни, Владико, Святу Чашу !

А Священик, узявши часточку, що лежить угорі, яка є ІИС, творить нею над Св. Чашею знака Хреста, промовляючи:

Віповнення Духа Святого.

І так вкладає в Святу Чашу.

Д и я к о н: Амінь.

І взявши Теплоту, промовляє до Священика:

Поблагослови, Владико, Теплоту !

І Священик благословляє, проказуючи:

Благословенна Теплотá Святих Твоїх повсякчасно, тепер і завжди, і на віки вічні !

І Диякон вливає навхрест до Св. Чаші, скільки потрібно, промовляючи:

Теплотá віри, повна Духа Святого ! Амінь.

І відставивши Теплоту, стоїть трохи віддалік.

А Священик промовляє:

Дияконе, приступі !

І підійшовши Диякон, побожно творить поклін, просячи прощення. А Священик, держучи Святий Хліб, дає Дияконові. І Диякон, поцілувавши подаючу йому руку, приймає Святий Хліб, промовляючи:

Преподáй мені, Владико, чéснеє й святее Тіло Господа, і Бога, і Спаса нашого Ісуса Христа !

Священик про ка зу є: Преподається тобі, Священнодияконові (*ім'я*), чéснеє, й святее, й пречистее Тіло Господа, і Бога, і Спаса нашого Ісуса Христа на відпущення гріхів твоїх і на життя вічне !

І відходить Диякон за Св. Престол, нахиливши голову, і молиться, як і Священик, проказуючи:

Вірую, Господи... і так далі.

Так само й Священик, узявши одну часточку Св. Хліба, промовляє:

Чеснее й пресвяте Тіло Господа, і Бога, і Спаса нашого Ісуса Христа предається мені, Священикові (ім'я), на відпущення гріхів моїх і на життя вічне!

І схиливши голову, молиться, проказуючи Молитву перед Св. Причастям:

Вірую, Господи, й ісповідую, що Ти воістину Христос, Син Бога живого, що на світ прийшов грішних спасти, а з них перший — то я.

Ще вірую, що саме це є пречисте Тіло Твоє, і саме це є чесная Кров Твоя. Отож, молюся Тобі: помилуй мене, і прости мені прогріхи мої вільні й невольні, в слові, в ділі, свідомі й невідомі, і сподоби мене неосудно причаститися пречистих Твоїх Таїнств на відпущення гріхів і на життя вічне.

Прийми мене днесь, Сину Божий, за причасника Вечері Твоїї Тайної, бо ворогам Твоїм тайни я не розповім, і цілування не дам Тобі, як Юда, а як розбійник ісповідую Тебе: пом'яни мене, Господи, у Царстві Своїм!

Нехай же не на суд і не на осудження буде мені Причастя Святих Твоїх: Таїн, Господи, а на зцілення душі й тіла. Амінь.

І так причащаються зо страхом і всякою обережністю Того, Що держать у руках. По цьому, ставши просто, бере Священик обома руками з Покрівцем св. Чашу й причащається з неї тричі, промовляючи:

Чесної й Святої Крови Господа, і Бога, і Спаса нашого Ісуса Христа причащаюся я, слуга Божий, Священик (ім'я), на відпущення гріхів моїх і на життя вічне! Амінь.

І витирає уста свої та край Св. Чаші платом, якого держить у руках, і промовляє:

Це торкнүлося уст моїх, — і відійме мої беззаконня, і гріхи мої очистить! (Ісаї 6. 7).

По цьому закликає Диякона, проказуючи:

Дияконе, приступи!

І Диякон підходить, і вклоняється раз, проказуючи:

Оде приходжу до безсмертного Царя й Бога нашого.

І: Преподай мені, Владико, чесну й святу Кров Господа, і Бога, і Спаса нашого Ісуса Христа!

А Священик проказує:

Причащається слуга Божий, Диякон (ім'я), чесної й святої Крови Господа, і Бога, і Спаса нашого Ісуса Христа на відпущення гріхів своїх і на життя вічне!

Як запричаститься Диякон, Священик промовляє:

Це торкнүлося уст твоїх, — і відійме беззаконня твої, і гріхи твої очистить!

Подобає знати, що коли є люди, що хочать причаститися Святих Таїн, то Священик роздроблює останні дві частини, що НІ і що КА, на малі часточки, щоб вистачило всім причасникам, і так вкладає їх у Святу Чашу.

І покриває Святу Чашу Покрівцем, так само й на Св. Дискоса кладе Звіздицю й Покрівці. По цьому проказує Молитву подяки по Причасті:

Дякуємо Тобі, Владико Чоловіколюбче, Добродійцю душ наших, що й у цей день сподобів єси нас Твоїх небесних і безсмертних Тайнств! Віправ нашу путь, зміцни нас усіх у страху Твоїм, охорони життя наше, зміцни наші стóпи за молитви й моління славної Богородиці й Приснодіви Марії й усіх Святих Твоїх!

Після цього відкривають Двері Святого Вівтаря. І Диякон, поклонившись раз, бере побожно від Священика Св. Чашу, і підходить до Св. Врат, і, підносячи Св. Чашу, проказує її людям, промовляючи:

Зо страхом Божим і вірою приступіте!

Хор: Благословен, хто йде во ім'я Господнє!
Бог — Господь, і явився нам!

По цьому причасники підходять. І йдуть вони один по одному, і кланяються з усім розчуленням і страхом, склавши руки на грудях. По цьому кожен приймає божественні Тайни. А Священик, причащаючи, промовляє:

Причащається слуга Божий (*ім'я*) чесного й святого Тіла й Крови Господа, і Бога, і Спаса нашого Ісуса Христа на відпущення гріхів своїх і на життя вічне!

І Диякон обтирає платом уста причасникові, а причасник цілує Святу Чашу, вклоняється й відходить. І так причащаються всі.

По причасті ж Священик входить у Святий Вівтар і ставить Святощі на Св. Престолі.

Тоді Диякон бере Св. Дискоса поверх Св. Чаші й проказує оці Воскресні Пісні:

Воскресення Христове бачивши, поклонімся Святому Господу Ісусу, єдиному безгрішному! Хресту Твоїому поклоняємось, Христе, і святее воскресення Твоє піснями величаємо й славімо, бо Ти єси Бог наш; крім Тебе іншого не знаємо, ім'я Твоє називаємо! Прийдіть, усі вірні, поклонімся святому Христовому воскресенню, бо ось прийшла Хрестом радість усьому світові! Завжди прославляючи Господа, в піснях славімо воскресення Його, бо розп'яття Він вітерпів, і смертю смерть переміг!

Світися, світися, новий Єрусаліме, бо слава Господня над тобою засяла! Радій тепер і веселися, Сіоне! А Ти, чистая, пишайся, Богородице, за воскресення Породіння Твого!

О Паско великая й священнішая, Христе! О мудросте, і Слово Боже, і Сило! Дай нам досконаліше причащатися Тебе в невечірній день Царства Твого!

Обтирає Св. Губкою дуже добре, з пильністю й побожністю, проказуючи оці слова:

Відмий, Господи, Кров'ю Своєю чесною гріхитих, що поминалися тут, за молитви святих Твоїх!

А Священик благословляє людей, виголошуючи:

Спаси, Боже, людей Своїх і поблагослови насліддя Своє!

І повертається Священик до Св. Престолу, кадить тричі, промовляючи про себе:

Вознесіся на небеса, Боже, і по всій землі слава Твоя!

Хор: Ми бачили світло правдівее, прийняли Духа небесного, знайшли віру істинну, нероздільній Тройці поклоняємось, бо вона спасла нас!

Після цього Священик бере Св. Дискоса, ставить його на голову Дияконову, а Диякон, прийнявши його з побожністю, дивлючись до Св. Врат, нічого не говорячи, відходить до Жертівника й ставить його. А Священик, покловившись й узявши Св. Чашу, і повернувшись до Св. Врат, дивлючись на людей, промовляє тихо:

Благословен Бог наш —

І виголошує: Повсякчасно, тепер і завжди, і на віки вічні!

І відходить до Св. Жертівника й ставить там Святощі.

Хор: Амінь.

Нехай наповняться уста наші хваління Твого, Господи, щоб ми співали славу Твою, що Ти сподобів нас причаститися святих Твоїх божественних, безсмертних і животворящих Таїн; охорони нас у Твій Святині весь день навчатися правди Твоєї. Алілуя, алілуя, алілуя!

І вийшовши Диякон Північними Дверима і ставши на звичайному місці, виголошує Ектенію Подяки:

Стіймо просто! Прийнявши божественних, святих, пречистих, безсмертних, небесних, і животворящих страшних Христових Таїн, достойно подякуймо Господеві!

Хор: Господи, помилуй!

Зіступи, спаси, помилуй і охорони нас, Боже, Своєю благодаттю!

Цілого дня досконалого, святого, спокійного й безгрішного випросивши, самі себе й один одного, і все життя наше Христу Богу віддаймо!

Хор: Тобі, Господи!

А Священик, згорнувши Антимінса (перше частину горішню й долішню, потім ліву й праву нагєрх), й держучи Євангелію просто, робить нею над ним знака Св. Хреста й виголошує:

Бо Ти освячення наше, і ми Тобі славу возносимо, Отцю, і Сину, і Святому Духу, тепер і завжди, і на віки вічні!

Хор: Амінь.

Священик: З миром виходьмо!

Хор: Во ім'я Господнє!

Диякон: Господу помолімось!

Хор: Господи, помилуй!

Молитва Заамвонна, голосно:

Господи, Ти благословляєш благословляючих Тебе, і освячуєш тих, що на Тебе вповіають, — спаси людєй Своїх, і поблагослови насліддя Своє!

Охороні повноту Церкви Своєї; освяти тих, що люблять величну красу дому Твого, — прослав їх божественною силою Своєю, і не остав нас, що вповіаємо на Тебе!

Подай спокію світові Твійому, Церквам Твоїм, Священикам, нашій Владі, воїнству, і всім людям Твоїм!

Бо кожне даєння добре і кожний дар досконалий є з висоті, що сходить від Тебе, Отця світла.

І ми Тобі славу, й подяку, й поклоніння возно́симо, Отцю, і Сину, і Святому Духу, тепер і за́вжди, і на віки вічні!

Хор: Амінь.

Нехай буде ім'я Господнє благословенне відтепер і до віку! (*тричі*).

І читається Псалом 33-й:

Благословля́тиму Господа ко́жного ча́су, — хва́ла Йо́го за́вжди в устах моїх! Душа моя бу́де хвалі́тися Госпо́дом, — хай почують покі́рні й потіша́ться! Зо мною звелі́чуйте Господа, підне́сімо ім'я Йо́го ра́зом! Шукав я був Господа, — й Він озва́вся до мене, й збері́г Він мене́ від усяких побóювань. Приступі́те до Ньóго — і розвпромі́нється, і не посорóмляться ваші облі́ччя! Цей убо́гий був клі́кав, — й Господь Йо́го ві́слухав, й від усіх його́ бі́д спас його́. Ангол Господній табо́ром стає кругом тих, що боя́ться Йо́го, — і визво́лює їх. Скушту́йте й побáчте, який добрий Господь! Блаженна лю́діна, що вповáв на Ньóго! Бі́йтеся Господа, всі святи́ї Йо́го, бо ті, що боя́ться Йо́го, не́достáтку не маю́ть! Багачі стали бі́дні й голо́дні, а ті, що пошу́кують Господа, — не позбáвля́ться всякого блага. Ході́ть, діти, ме́жє ви послóхайте, — стра́ху Господнього́ я вас навчу́! Хто та лю́діна, що хоче житт́я, що вона любить дні, щоб побáчити

добрó? Свóго язика придержй від лихóго, а ўста свої від говорення підступу. Відступися від злóго й чини ти добрó, спокóю шукай і женися за ним! Очі Господні на праведних, уші ж Їогó — на їхню молитву. Обліччя Господне навпроти злочінців, щоб вїнищити їхню пám'ять з землі. Кличуть прáведники — і Господь їх почує, й зо всіх їхніх бід повизвóлює їх. Господь зламаносéрдним близькій, а впокóрених духом спасає. Багато лихого для праведного, та йогó визволяє Господь з них усіх! Він пильнує всі їнії кості, — із них ні одна не зламається! Смерть для грішника лóта, й ненавїсники прáведного прогрішають. Визволяє Господь душі слуг Своїх, і не прогрішають всі ті, що впо-бають на Ньóго!

Під час Заамвонної Молитви Диякон стоїть на правім боці перед Образом Владики Христа, держучи й Ораря свого, схиливши голову, аж до кінця Молитви. Скінчивши Священник Заамвонну Молитву, входить Св. Вратами, і, відійшовши до Жертівника, проказує оцю Молитву:

Молитва на споживання Святощїг:

Ти сам еси вїповнення Закóну й Пророків, Христé Боже наш; Ти вїповнив усе Отцівське поставóвлення,—напóвни радóщів і весéлощів серця наші повсякчасно, тепер і зáвжди, і на віки вічні.

І Диякон, увійшовши північною стороною, споживає Святощї зо страхом та з повною обережністю.

А Священник, вийшовши, роздає людям Антидора. По закїяченні 33-го Псалма й роздачі Антидору виголошує лицем до народу:

Благословення Господнє на вас, Його благодаттю і чоловіколюбством повсякчасно, тепер і завжди, і на віки вічні!

Хор: Амінь

Священик, лицем до Св. Престолу: Слава Тобі, Христє Боже, надіє наша, слава Тобі!

Хор: Слава Отцю, і Сину, і Святому Духу, і тепер і завжди, і на віки вічні. Амінь.

Господи, помилуй! *(тричі)* Поблагослові!

Священик: Христос,* що воскрес із мертвих,* правдивий Бог наш, молитвами Пречистої Своєї Матері, святих славних і всехвальних Апостолів, святого славного і всехвального Апостола Андрія Первозванного, Основоположника Української Церкви, і святого Отця нашого Івана, Архієпископа Костянтинопольського, Золотоустого, і святого *(що його Храм і що пам'ять його в той день)*, і всіх Святих, помилує й спасе нас, бо Він Добрий і Чоловіколюбний!

Слова, що в зірках, проказуються тільки в неділі.

Хор: Амінь.

Утверді, Боже, Святу Православну Віру, православних християн повік віку!

І Священик, увійшовши в Св. Вівтар, проказує Вдячні по Св. Причасті Молитви (ст. 73). По цьому:

Нині відпускаєш Свогого слугу, Владико, за словом Св'їм, зо спокбєм, бо бачили очі мої спа-

сіння Твоє, яке Ти приготівив усім лю́дям, світло на просвіту невірним і на славу людей Твоїх, Ізраїля.

„Святий Боже...” Після „Отче наш” Відпустний Тропар на голос 1-ий:

Благодать Твоїх уст, засяявши, як світло огню, освітила вселенну, здобула світові не скарби сріблoloбства, — показала нам висоту смиренномудрости. Але Отче Іване Золотоустий, що навчаєш словами Своїми, моли Слово, Христа Бога, щоб спастися душам нашим!

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духу.

Кондак, голос 6-ий: Іване Золотоустий, всеблаженний, преподобний! Ти Боже благодать з небес прийняв еси, і своїми устами навчаєш усіх поклонятися в Тройці єдиному Богові; ми достойно хва́лимо Тебе́, бо ти еси на́с́та́вник, що божественне виявляє.

І тепер і завжди, і на віки вічні.

Богородичний: Заступнице християн бездоганная, Молитовнице до Творця надійная, — не цурайся голосних молів грішників, але поспіши, як добрая, на поміч нам, що вірно кличем Тебе́: поспіши на молитву й поквaпсь на моління, бо Ти заступаєшся завжди за тих, що шанують Тебе́, Богородице!

Або, коли хочеш, проказуй і Тропаря денного.

Господи, помилуй! (12 раз). Чеснішую від Херувимів... Слава .. і тепер..

І чинить Відпуст, і здимає священні шати.

А Диякон, споживши Святощі зо всією обережністю, щоб не впала або не залишилася ні одна з найменших крихіток, наливає до Святої Чаші вина й води, і, споживши, витирає Губкою все мокре. Після цього складає до купи Св. Посуд, і, загорнувши його, ховає в призначеному місці, проказуючи: „Нині відпускаєш“, і інше, як і Священик. І миє руки на звичайному місці, і, поклонившись разом зо Священиком, чинять Відпуст, і, дякуючи Богові за все, виходять.

В Д Я Ч Н І

МОЛИТВИ ПО СВЯТІМ ПРИЧАСТІ.

Коли сподобишся славного Причастя животворящих таємних Дарів, зараз в піснях слав, дякуй вельми, і Богу тепло від душі оце промов:

Слава Тобі, Боже! Слава Тобі, Боже! Слава Тобі, Боже!

Після цього прокажуй оцю Молитву Подяки:

Дякую Тобі, Господи Боже мій, що Ти не відкинув мене, грішного, а сподобів мене стати учасником Святощів Твоїх! Дякую Тобі, що сподобів мене, недостойного, причаститися пречистих Твоїх і небесних Ларів! Алé, Владико Чолозіколюбче, що помер і воскрес ради нас і ласкаво дав нам ці страшні й животворящі Таїнства на доброчинність та освячення душ і тіл наших, — дай, щоб вони стали й мені на зцілення душі й тіла, на відігнання всього супротивного, на просвіту очей серця мого, на спокій душевних сил моїх, на віру неосудну, на любов пелукаву, на доповнення премудрости, на додержання заповідів Твоїх, на прибільшення божественної Твоєї благодаті і на при-

свобення Царства Твого. Щоб ними в Святині Твоїй березений, я завжди пам'ятав благодать Твою, і вже не для себе жив, але для Тебе, нашого Владики й Доброчинця. І так покинувши життя оце в надії на життя вічне, досягну вічносущного спокою, де голос святкуючих неперестанний, і насолода безконечна тих, що бачать невимовну красу лица Твого. Бо Ти єси правдиве бажання й невимовна радість люблячих Тебе, Христе Боже наш, і все створіння Тебе величає піснями во віки. Амінь.

Василія Великого:

Владико Христе, Боже, Царю віків і Творче всього! Дякую Тобі за все добре, яке подав Ти мені, і за Причастя Твоїх пречистих і животворящих Таїнств. Отож, молю Тебе, Добрий і Чоловіколюбний: збережи мене під покрівлю Своєю й під ослоною крил Своїх! І дай мені аж до остатнього мого зідхання з чистим сумлінням достойно причащатися Святощів Твоїх на відпущення гріхів і на життя вічне! Бо Ти єси хліб життя, джерело Святині, податель добра, і ми Тобі славу возносимо, з Отцем, і Святим Духом, тепер і завжди, і на віки вічні. Амінь.

Метафрастова (віршами):

О Ти, що добровільно Тіло дав в поживу Мені Своє! Огню, що палиш недостойних,—

Ніко́ли не спали мене́, мій Тво́рче!
Найкраще членів Ти моїх пройми́ будо́ву,
Суста́ви всі, утро́бу, серце!
Спали, о Боже, те́рня всіх моїх провін,
О́чисти ду́шу, освяти́ думки́,
Зміцни́ су́ста́ви ра́зом із кі́сткми́,
І п'яте́рню тих про́стих змі́слів про́світ́и!

При́цвяху́й мене́ усьо́го до страху́ Тво́го,
Покри́й завсі́ди, заступі́ж і хорони́ мене́
Від діла́ вся́кого та сло́ва душо́тлі́вного!
О́чисти, і обми́й, й прикра́сь мене́,
Оздоб, на́поуми́, і про́світ́и мене́!

Вчини́ мене́ осе́лею Своєю́ Ду́ха
Єди́ного, а не осе́лею грі́ха,
Щоб з прибу́ттям Прича́щення мене́,
Немо́в Тво́його́ дому́ й як о́гню,
Вті́кав злочі́нець вся́кий, вся́ка му́ка!

Засту́пника́ми в Те́бе ставлю́ всіх
Свя́тих, Чи́нонача́льників безплотни́х,
Предте́чу Тво́його́, Апо́столів премудри́х,
А з ними бездога́нну Ма́тір чисту́ю Твою́.
Моли́ння їх при́йми, Хри́сте мій милості́вий,
І си́ном сві́тла учини́ служі́теля Сво́го!
Бо Ти єси́ єди́ний і освя́чення
Душ на́ших, До́брий, й сві́тлість,
Й Тобі́ присто́йно, я́ко Бого́ві й Влади́ці,
Ми́ повся́кде́нно сла́ву всі́ возно́симо!

Інша Молитва (Кирила Олександрійського):

Тіло Твоє святеє, Господи Ісусе Христэ, Боже наш, нехай стане мені на життя вічне, а Кров Твоя чесная — на відпущення гріхів! Нехай буде мені Євхаристія цяя на радість, здоров'я й веселість, а на страпнім і другім прише́сті Твоім сподобі мене, грішного, стати праворуч слави Твоєї, молитвами Пречистої Твоєї Матері й усіх Святих!

Молитва інша, до Пресвятої Богородиці:

Пресвятая Владичице Богородице, світло-оту́маненої душі моєї, надіє, покрово, за́хисте, втіхо, радісте моя! Дякую Тобі, що сподобила мене, недостойного, стати причасником пречистого Тіла й чесної Крови Сина Твого! Але Ти, що породила Світло правдиве,—просвіти розумові очі серця мого! Ти, що породила джерело безсмертя,—оживи мене, умертвленого гріхом! Ти жальсливая Мати милостівого Бога, — помилуй мене, і дай мені розчулення й скрухи в серці моім, і пскори в думках моїх, і клікання в полоні помислів моїх! І сподобі мене до останнього зідхання неосудно приймати освячення пречистих Таїн на зцілення душі й тіла! І подай мені слёзи пока́ння й ісповідання, щоб величати й славити Тебе по всі дві життя мого, бо Ти благословенна й препрославлена еси на віки. Амінь.

Відпусти Владичних Свят,

**що проказуються на Вечірні й Утрені
та на Літургії.**

На Різдво Христове:

Христос, правдивий Бог наш, що ради нашого спасіння в вертепі народівся і в яслах возліг, молитвами...

На Обрізання:

Христос, правдивий Бог наш, що ради нашого спасіння у восьмий день тілом обрізатися звóлив, молитвами...

На Богоявлення:

Христос, правдивий Бог наш, що ради нашого спасіння в Йордані від Івана хреститися звóлив, молитвами...

На Стрічання:

Христос, правдивий Бог наш, що ради нашого спасіння в обіймах праведного Симеона носитися звóлив, молитвами...

В Неділю Вербну:

Христос, правдивий Бог наш, що ради нашого спасіння на осля сісти звів, молитвами...

Тієї ж неділі ввечері:

Господь, що ради нашого спасіння йде на вільну муку, Христос, правдивий Бог наш..

У Великий Четвер:

Христос, правдивий Бог наш, що через надмірну доброту показав нам найкращу путь покори, коли умив ноги учням, і аж до хреста й погребіння зійшов, молитвами...

На Відпуст Святих Страстей:

Христос, правдивий Бог наш, що за спасіння світу оплювання, і побії, і заушення, і хреста і смерть перетерпів, молитвами...

У Святу й Велику П'ятницю:

Христос, правдивий Бог наш, що ради нас, людей, і ради нашого спасіння страшні муки, і животворящий хрест, і вільне погребіння тілом звів, молитвами...

На Великдень і цілий Великодній Тиждень:

Христос, правдивий Бог наш, що воскрес із мертвих, смертю смерть здолав і сущим у гробах життя дарував, молитвами...

На Вознесення:

Христос, правдивий Бог наш, що в славі вознісся від нас на небо і сів по правіці Бога й Отця, молитвами...

На П'ятдесятницю:

Христос, правдивий Бог наш, що в видінні огнєнних язиків з неба зослав Пресвятого Духа на Святих Своїх Учнів і Апостолів, молитвами...

Тіє ж неділі ввечері:

Христос, правдивий Бог наш, що з Отчого й Божественного лоня взяв Себе і з неба на землю зійшов, і всю нашу істоту прийняв і обожив її; що по цьому на небо знову вознісся й сів по правіці Бога й Отця, а Божественного, і Святого, і одноістотного, і рівносильного, і рівнославного, і споконвічного Духа зослав на Святих Своїх Учнів і Апостолів, і цим просвітів їх, а через них всю вселенну, молитвами Пречистої й пренепорочної Святої Своєї Матері, Святих славних прехвальних Богоповідників і Духоносних Апостолів, і всіх Святих, помилує й спасе нас, бо Він Добрий і Чоловіколюбний!

На Спаса:

Христос, правдивий Бог наш, що на горі Фа-
вóрській преобразівся в славі перед святими Сво-
їми Учнями й Апостолами, молитвами ...

16. Новий Заповіт Господа й Спасителя нашого Ісуса Христа. Варшава, 1939 р.
 17. Книга Псалмів. Варшава, 1939 р.
 18. Молитовник для православних українських дітей. Холм, 1941 р.
 19. Акафіст Пресвятій Богородиці перед її чудотворним Образом Холмським. Холм, 1941 р.
 20. Великий Канон Св. Андрія Критського. Холм, 1942 р.
 21. Колінопреклонні Молитви на Вечірні Св. П'ятдесятниці. Холм, 1942 р.
 22. Вечірня й Утреня. Вид. 2-е, виправлене. Холм, 1942 р.
 23. Пісня над Піснями. Холм, 1942 р.
 24. Літургія Св. Отця нашого Івана Золотоустого. Вид. 2, виправлене. Холм, 1942 р.
 25. Надгробна Утреня в Страсну Суботу. Холм, 1941 р.
 26. Чин Малого Освячення води. Холм, 1941 р.
 27. Молебень перед початком науки в школах. Холм, 1941 р.
 28. Молебень на Новий Рік. Холм, 1941 р.
 29. Молебень до Пресвятої Богородиці. Холм, 1941 р.
 30. Вдячний Молебень. Холм, 1942 р.
 31. Чин Великого Освячення води на Святе Богоявлення. Холм, 1942 р.
 32. Молебень перед початком усякого доброго діла. Холм, 1942 р.
-

1-600
(1986)
2,40

Р
Л
4405

14

~~СЕКРЕТНО~~

ЛІТУРГІЯ

Святого Отця нашого
ІВАНА ЗОЛОТОУСТОГО

З грецької мови на українську переклав
Архиєпископ ІЛАРІОН.

●●●●●●

Видання друге.

1942

Холм

Свята Данилова Гора.

Львів. Бібліотека
АН. УРСР